Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши
№ 198 (13.154).
25 АВГУСТ 1965 йил
ЧОРШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ АЙДИТ БИЛАН УЧРАШДИ

ЖАКАРТА, 23 август. (ТАСС). Индонезия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг информация бюроси хабар беради: Индонезия Республикасининг 20 йиллиги байрамида қатнашиш учун бу ерга келган КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров бошчилигидаги Совет Иттифоқи ҳукумати делегацияси 19 августда Индонезия Компартияси Марказий Комитетининг раиси Д. Н. Айдит билан учрашди. Учрашувда Индонезия томонидан Индонезия Компартияси Марказий Комитети раисининг биринчи ўринбосари М. Х. Луқмон қатнашди. Совет томонидан эса учрашувда СССРнинг Индонезиядаги элчиси М. Д. Ситенко иштирок этди.

Учрашув вақтида, дейилади хабарда, К. Т. Мазуров КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежневнинг табрикномасини, шунингдек, шу йил май ойида Индонезия Коммунистик партияси ташкил топган куннинг қирқ беш йиллигини байрам қилишда КПСС делегациясига бошчилик қилган КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг табрикномасини Д. Н. Айдитга топширди. К. Т. Мазуров Индонезияда бўлган вақтда олган таассуротларини гапириб берди. Д. Н. Айдит эса ўз навбатида КПСС Марказий Комитетининг таклифига мувофиқ, яқинда Совет Иттифоқига қилган сафари ҳақида гапирди.

Хабарда, учрашув вақтида ўсиб келаётган янги кучлар конференциясини (КОНЕФО) чақириш ва Сингапурнинг Малайзиядан чиқиши масалалари юзасидан фикрлашиб олинганлиги ҳам кўрсатиб ўтилади. Бу конференцияни келгуси йилнинг ёзида Жакартада ўтказиш кўзда тутилади.

Фото лавҳалар

Қўқон суперфосфат заводи коллективи минерал ўғитлар ишлаб чиқариш бўйича социалистик мажбуриятларни ойма-ой ошириб бажармоқда. Жуда кўп ишчилар ўзларининг етти йиллик план топшириқларини адо этиб қўйдилар. Сиз чапдаги суратда суперфосфат цехининг илғор ишчиси Ч. Эргашевни кўриб турибсиз. У бу корхонада 20 йилдан бери ишламоқда.

Олмалиқ мис эритиш заводи коллективи юқори сортли мис ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Бундан ташқари машина ва аппаратларга ишлатиладиган деталлар тайёрлаш учун махсус мис ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилди. Суратда: электролиз цехининг илғор бригада бошлиғи И. Гаманюк иш устида.

Қўқондаги 1. пахта тозалаш заводида бу йил мавсумда 90 минг тонна пахта қайта ишланади. Ҳозир корхонада пахта тозалаш машина ва ускуналари ремонт қилинмоқда. Шу билан бирга янги ускуналар ҳам ўрнатилмоқда. Суратда: заводнинг бош механиги Т. Мўминов ва слесарь А. Тоҳиров ўртоқлар янги унумли юк тушириш машинасини қабул қилиб олишмоқда.

В. Сироткин фотолари.

ЕР ЧИЗИБ ҚОЛМАЙЛИК ДЕСАНГИЗ...

«Когон» совхози Бухородаги йирик пахтачилик хўжаликларидан бири саналади. Лекин совхоз пахтакорлари бир неча йилдан буён пахта тайёрлаш планини бажаралмай, давлат олдида қарздор бўлиб қолаётирлар. Очиғини айтиш керакки, хўжалик раҳбарлари ҳозирга қадар ўтган йилларнинг аччиқ сабоқларидан хулоса чиқариб олмаётганга ўхшаётирлар.

Фактларга мурожаат қилайлик. Айни ҳосилга ҳосил қўшиш ойлиги давом этаётган шу кунларда далаларда чопиқ тракторлари кўринмай қолди. Ишчи кучлари ғўза парваришига тўлиқ сафарбар этилмаяпти. Бунинг натижасида катта-катта майдонлар, хусусан, машина теримига ажратилган майдонлар бегона ўтга қопланди. 7 минг гектардан зиёдроқ ердаги ғўзага ҳашарот тушди.

Совхоз бош агрономи ўртоқ И. Чепурко зараркунандаларга қарши кескин курашиш тадбирларини белгилаш ўрнига арзимаган ишлар учун гоҳ район марказига, гоҳ шаҳарга қатнаш билан кун ўтказмоқда. Контролнинг сустлиги, меҳнат интизоми бўшашиб кетганлиги натижасида 4- ва 5- бўлимлар далаларида ишчилар деярли кўринишмайди. Ўндан ортиқроқ чопиқ тракторидан кунига 4-5 тасигина ишлатиляпти холос. Ишчиларнинг аксарий қисми шахсий юмушлари билан овора.

Совхоз раҳбарлари ҳосилнинг 35 процентини машиналарда териб олиш ҳақида оғиз тўлдириб гапирадилар. Шундай экан машина теримига қандай тайёргарлик кўриляпти? Афсуски, терим агрегатлари ремонти ғоят суст. Шу ҳақда совхоз инженери Ким Чан Хога сўз қотсак, у уялмай-нетмай:

— Ҳали вақт эрта, бир зўр берсак борми, ҳаммаси тап-тайёр бўлади-да, — дейди.

Ана шундай ўринсиз хотиржамлик оқибатида 74 терим агрегатидан эндигина 43 тасигина ремонтдан чиқарилди. Уч терим агрегати эса қисмларга ажратилган ҳолда очиқ майдонда занг босиб ётибди.

Хўжаликда гарчи пахтани тўла равишда қоп-қанорсиз ташишга қарор қилинган бўлса ҳам, транспорт воситалари ҳамон ремонт қилинмаётир. Кўрак чувиш ва бошқа шу каби механизмларга эса қўл ҳам теккизилгани йўқ. Совхоз раҳбарлари (директори ўртоқ Ю. Муҳамедов) беғамлик, ўзибўларчилик кайфиятига тезроқ барҳам беришмаса, ҳосилга ҳосил қўшиш ойлигининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланишмаса, пахта теримига тайёргарликни кучайтириш чораларини кўришмаса бу йил ҳам ер чизиб қолишлари мумкин. Сўнгги аттанг эса фойда бермайди.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

● Тожикистон кутубхоналарининг китоб фонди бу йил яна ярим миллион нусхага кўпайди. Энди тоғли республиканинг шаҳар ва қишлоқ кутубхоналари аҳолининг ҳар бирига бир йўла бештадан китоб бера олади.

Бу маълумотларни ТАСС мухбирига республика кутубхона коллекторида хабар қилишди. Бу коллектор ўзининг доимий тўққиз юздан ортиқ мижозининг заказини бажаради. Ҳозирнинг ўзида мана шу ердан узоқ баланд тоғли районларнинг қишлоқ ва колхоз кутубхоналарига шу йилнинг энг катта китоб посилкалари юборилди. Бу посилкаларнинг ҳар бирида бир неча юз том китоб бор.

Республика кутубхоналари йил охиригача яна 120 минг сўмлик китоб олмоқчилар. Бу эса Тожикистон кутубхоналарининг умумий фонди фақат бир йилнинг ўзида рекорд даражага бир миллион нусхага кўпаяди, демакдир.

● Қозоғистон пойтахтида биринчи марта «Маиший хизмат кўрсатиш куни» байрам қилинди. Якшанба куни шаҳар боғлари ва скверларида тикувчилик ва косибчилик, радио ва телевидение ательесининг, химиявий моддалар билан тозалаш фабрикасининг энг моҳир усталари ўз маҳоратларини намойиш қилдилар. «Қозоғистон» фирмаси кузги ва қишки кийимларнинг 50 дан ортиқ янги моделини кўрсатди. Очиқ майдонларда кишилар маданий маиший хизмат кўрсатишга доир ҳамма саволларига жавоб олишлари мумкин эди.

(ТАСС).

МОДДИЙ МАНФААТДОРЛИК ОШАДИ

Етиштирилган ҳосилимиз нечоғли эрта йиғиб-териб олинса, топширган пахтамиз юқори сортларга қабул қилинса олинадиган даромад ҳам шунча кўпаяди. Колхозчиларнинг моддий манфаатдорлиги ошади.

Колхозимиз илгари қолоқ эди. Қўшни хўжаликларда пахта тайёрлаш плани бажарилиши муносабати билан тўй тароналари бошланганида, бизлар уялганимиздан бошимизни ерга эгардик.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти колхозчилар билан бамаслаҳат ҳосилдорликни ошириш тадбирларини белгилади. Коммунист ва комсомоллар қолоқ бригадаларга ўтиб ишлаш истагини билдирдилар. Уларнинг бири-бирига устоз, бири-бирига шогирд бўлди. Аҳил бўлиб, ғайрат билан меҳнат қилинди, кўзланган мақсадга етиш учун астойдил ҳаракат қилинди. Натижада кейинги уч-тўрт йил мобайнида ҳосилдорлик тобора ошиб борди. Қолоқликдан чиқиб, зиммага олинган мажбуриятни ошириб адо этадиган бўлиб қолдик. Ўтган йили давлатга 3803 тоннадан зиёд «оқ олтин» топшириб, ҳар гектар ернинг ҳосилдорлигини 29,2 центнерга етказдик. Даромад ҳам чакки бўлмади. Колхозчиларга кўп миқдорда пул тақсимлаб берилди.

Колхозимиз аъзолари бу йил 1100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан пахта етиштиришга бел боғлаганлар. М. Хўжамуродов, Р. Эгамбердиев, Н. Отаниёзов, А. Ёқубов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадаларнинг аъзолари, айниқса, мўл ҳосил тўпладилар. Ҳозир ана шу бригадалар ғўзасининг ҳар тупида 7-8 тадан кўсак бор. Уларнинг марраси — гектаридан 35-37 центнердан ҳосил кўтариш.

Лекин биз энди етарли ҳосил тўпланди, деб хотиржамликка берилганимиз йўқ. Бундай қилиш хато бўлур эди. Ғўза парваришини ҳамон бўшаштирмай давом эттиряпти, кўсакларнинг сони ва салмоғини ошириш учун ҳаракат қилинмоқда. Ғўзага «шарбат» оқизиляпти, культивация ва суғориш худди илгаригидек ҳозир ҳам яхши сифат билан олиб бориляпти.

Пахтакорларимиз машинани дўст билишади. Чунки улар машинанинг қудратини, ўзларининг оғирларини енгил қилишини яхши билишади. Ҳосилдорликнинг ошиши, колхоз қолоқликдан чиқишида комплекс механизация, хусусан ҳосил йиғим-теримини кенг машиналаштириш катта роль ўйнади. Илгари етиштирилган ҳосилни вақтида тўла йиғиб-териб ололмасдик, унинг бир қисми ёғин-сочинда қолиб, нобуд бўларди. Ўтган йили етиштирилган пахтанинг каттагина қисми «зангори кема»ларда терилди. Бу йил машиналарда янада кўпроқ пахта териш мўлжалланяпти.

Ҳозир асосий эътибор пахта теримини шай бўлиб кутиб олишга қаратилган. Бригадалардаги хирмонлар, тош-тарозиларни ремонт қилиш жадаллаштирилди. Пахта ташиладиган йўллар, кўприклр тартибга келтирилмоқда.

Биз йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказамиз. Давлатга ўтган йиллардагидан анча кўп пахта сотамиз. Бундан колхоз ҳам, колхозчилар ҳам манфаатдор бўладилар.

М. ЭШМУРОДОВ,
Тўрткўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси.

КАПИТАНЛАР ШАЙ

Донгдор пахтакорларнинг очиқ хати Калинин районидаги Фрунзе номли колхоз аъзоларининг ғайратига-ғайрат қўшиб юборди. Улкан хирмон иштиёқида фидокорона меҳнат қилаётган азаматлар ғўза парваришини уюшқоқлик билан давом эттириш билан бир қаторда йиғим-теримга тайёргарлик ишларини ҳам авж олдириб юбордилар.

Мана, тажрибали пахтакор Султон Исоқжонов бошлиқ звено даласидамиз. Звено аъзолари етти йилликнинг якунловчи йилида гектаридан 30 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишибди. Бу комплекс механизациялашган звенода барча оғир ишлар техника зиммасига юкланган. Бу йил етиштирилган пахта ҳосилининг 70 проценти «зангори кема»лар билан териб олинади.

Ўртоқ Ж. Ўринбоев бошлиқ комплекс механизациялашган звено ҳам хўжаликнинг илғор коллективларидан бири ҳисобланади. Звено пахтазорларини оралар эканмиз, ғўза меҳр билан ардоқлаб парвариш қилинаётганлигини чуқур ҳис этдик. Ҳар бир туп ғўзада 15 тагача тўк кўсак бор. Гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштирилишига шубҳа йўқ.

—«Зангори кема» капитанлари ҳам мавсумга пухта ҳозирлик кўришяпти, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Т. Туркебоев, — улар ҳосилнинг 80 процентини терим агрегатлари бункеридан тўкишмоқчи. Машиналар ишга тахт қилиб қўйилган.

Р. ТУРДИЕВА,
М. ЗОИРОВА.

ВАЪДАБОЗЛАР

Гурлан район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Ш. Қурбонов ваъдабозликда ҳаммадан ошиб тушди. Ҳамма ишни оғзи билан битиради. Лекин айтган гапининг бурди бўлмаса-чи? Машина теримига тайёрлик соҳасида ҳам унинг сўзи бошқа-ю, иши бошқа бўляпти.

Сўз берилган муддатлар ўтиб бораётир. 241 та терим машинасидан энди 100 таси ремонт қилинган, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг Гурлан ва Янгибозор устахоналарида, колхозларда машиналар ремонти чўзиб юборилмоқда. Мавсумда 482 механик-ҳайдовчи ишлаши керак, ҳозир эса уларнинг сони 374 киши. Ишни икки сменада ташкил қилиш учун 108 механик-ҳайдовчи етишмайди. Шунга қарамай механизатор кадрлар тайёрлаш пайсалга солинмоқда. Ўтган йили машина терими планини 61 процент бажарган Алишер Навоий номли колхозда олтита «зангори кема» ҳамон ремонт қилинмаган. Машинага ажратилган далаларда парвариш тўхтатилган. Ғўзани бегона ўт босган. Бригада бошлиқлари М. Эшматов, Х. Оллашевлар қайси дала ҳосили машинада терилишини билмайдилар. Колхоз раиси Ў. Йўлдошев, партия ташкилотининг секретари Ў. Қўчқоров ўртоқлар оғизда машина инсоннинг дўсти дейишади-ю, амалда ана шу дўстга бевафолик қилишмоқда. Бошқарма бошлиғи ўртоқ Ш. Қурбонов бу колхозга меҳмонга ўхшаб тез-тез келиб кетади. Лекин машина теримига тайёрликнинг аҳволини суриштирмайди.

«Ленинград» колхозида 16 та машинадан 6 таси ремонт қилинган, холос. Раис Я. Жабборов, инженер О. Матюсупов ўртоқлар терим техникаси ремонтини ва далани машина теримига тайёрлашни ўзи бўларчиликка ташлаб қўйганлар. Шунингдек «Коммуна» ва «Правда» колхозларида ҳам машина теримига тайёргарлик кечикмоқда. Район ва колхозларнинг раҳбарлари ваъдабозлик ва шовқин-суронни камайтириб, машина теримига тайёргарликни тезлатишлари керак.

М. АБДУРАҲИМОВ,
Гурлан район партия-давлат контроли комитетининг штатсиз инспектори.

БАЙРОҚ ЯНА САМАРҚАНД ҒАЛЛАКОРЛАРИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети август ойининг иккинчи ўн кунлигида ғалла ўрим-йиғимининг бориши ва давлатга дон топширишнинг якунларини қараб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини САМАРҚАНД ОБЛАСТИДА қолдирдилар. Бу область август ойининг иккинчи ўн кунлигида 10,6 процент майдондаги, мавсум бошидан буён эса 85,3 процент майдондаги ғаллани ўриб-янчиб олди. Давлатга дон сотиш планини 20-августгача 73 процент бажарди.

МУКОФОТ МУБОРАК, азиз оналар!

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ЯШОВЧИ КЎП БОЛАЛИ ОНАЛАРГА «ҚАҲРАМОН ОНА» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўн ва ундан кўп бола туғиб, тарбиялаб ўстирган қуйидаги оналарга **«Қаҳрамон она»** фахрий унвони берилсин, **«Қаҳрамон она»** ордени ва СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиғи топширилсин:

АНДИЖОН ОБЛАСТИДА

1. **Орзиқулова** Зулпияхон — Хўжаобод районидаги Сўфиқишлоқ қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
2. **Ғафурова** Иноят — Хўжаобод районидаги Найман қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
3. **Далабоева** Мастура — Янгиқўрғон районидаги Булокбоши қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
4. **Жўрабоева** Омина — Наманган районидаги Холматов қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
5. **Эргашева** Инобатхон — Андижон шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
6. **Исабоева** Буробия — Янгиқўрғон районидаги Пишкарон қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
7. **Исмоилова** Рисолат — Москва районидаги Бешмаҳалла қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
8. **Исмоилова** Мастура — Чуст районидаги Ленин номли колхознинг аъзоси.
9. **Қозоқова** Мукаррам — Учқўрғон районидаги Кугай посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
10. **Кенжаева** Турғунбуш — Избоскан районидаги Избоскан қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
11. **Мирзаева** Муборак — Андижон шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
12. **Сайдалиева** Манзурахон — Избоскан районидаги Луғумбек қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
13. **Свинухова** Янина Михайловна — Наманган шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
14. **Султонова** Маъпиратхон — Ленин районидаги САКУ қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
15. **Тошматова** Ўктамхон — Ленин районидаги Ленин номли колхознинг аъзоси.
16. **Ўлмасова** Хабибахон — Андижон шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
17. **Усмонова** Ойтожихон — Ленинск шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
18. **Ҳожиева** Эргашхон — Учқўрғон районидаги Учқўрғон посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
19. **Хатамбоева** Мастонхон — Янгиқўрғон районидаги Заркент қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
20. **Холматова** Хабиба — Учқўрғон районидаги Норин қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
21. **Хусанова** Пошшахон — Учқўрғон районидаги Норин қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
22. **Юсупова** Роҳилахон — Москва районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг аъзоси.

БУХОРО ОБЛАСТИДА

23. **Оқмуродова** Хосият — Қоракўл районидаги Ленин номли колхознинг аъзоси.
24 **Ғаниева** Ханифа — Навоий шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
25. **Каримова** Зайнаб — Бухоро районидаги «Пахтакор» колхозининг аъзоси.
26. **Қўшаева** Назокат — Вобкент районидаги Охунбобоев номли колхознинг аъзоси.
27. **Мўминова** Рўзибиби — Ғиждувон районидаги Калинин номли колхоз аъзоси.
28. **Нурова** Зулфия — Ғиждувон районидаги Энгельс номли колхозининг аъзоси.
29. **Норманова** Робия — Вобкент районидаги «Шофиркон» колхозининг аъзоси.
30. **Очилова** Малика — Ғиждувон районидаги «Ёш ленинчи» колхозининг аъзоси.
31. **Сафарова** Саломат — Ромитан районидаги Нариманов номли колхознинг аъзоси.
32. **Файзиева** Раҳима — Ғиждувон районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг аъзоси.
33. **Файзиева** Роҳат — Ромитан районидаги Энгельс номли колхознинг аъзоси.
34. **Ҳожиева** Райхон — Ромитан районидаги «Ромитан» совхозининг ишчиси.
35. **Хўжаева** Мусаллам — Ромитан районидаги Ромитан қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
36. **Шарипова** Саломат — Ғиждувон районидаги «Меҳнат роҳат» колхозининг аъзоси.
37. **Шукуллаева** Хурсанд — Ромитан районидаги Жданов номли колхознинг аъзоси.
38. **Шукурова** Маъмур — Ғиждувон районидаги Ленин номли колхознинг аъзоси.
39. **Эгамова** Ойша — Вобкент районидаги «Шофиркон» колхозининг аъзоси.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИДА

40. **Абдураҳимова** Болқин — Ғузор районидаги Куйбишев қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
41. **Баратова** Ҳосил — Ғузор районидаги Ғузор қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
42. **Баҳодирова** Ҳамия — Қарши шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
43. **Бўриева** Холдан — Қамаши районидаги Лангар қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
44. **Валиева** Офтоб — Шаҳрисабз районидаги «Қизил юлдуз», колхозининг аъзоси.
45. **Жумаева** Нарви — Косон районидаги «Муборак» совхозининг посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
46. **Жўраева** Хурмат — Қамаши районидаги «Оқробот» қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
47. **Зулфиқорова** Қизлармани — Қамаши районидаги Лангар қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
48. **Каримова** Баҳор — Қамаши районидаги Чим қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
49. **Қосимова** Тожихол — Ғузор районидаги Деҳқонобод совхозининг ишчиси.
50. **Маҳмудова** Ойимқиз — Ғузор районидаги Ғузор қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
51. **Мирзаева** Майрам — Шаҳрисабз районидаги Китоб посёлкаси, рўзғор ишидаги аёл.
52. **Норқулова** Марҳамат — Ғузор районидаги Ғузор қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
53. **Нуриддинова** Лубат — Шаҳрисабз районидаги Матман қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
54. **Сохибова** Махбуба — Шаҳрисабз районидаги Навоий номли колхознинг аъзоси.
55. **Султонова** Нуска — Шаҳрисабз районидаги Куйбишев номли колхознинг аъзоси.
56. **Турдиева** Қурбон — Қарши районидаги Нишон қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
57. **Турсунова** Ҳабиба — Ғузор районидаги Эскибоғ қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
58. **Усмонова** Саломат — Косон районидаги Косон қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
59. **Хидирова** Роҳат — Қарши районидаги Мирмурон қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
60. **Шукурова** Рисолат — Шаҳрисабз районидаги Уланг қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
61. **Эшматова** Ойлар — Ғузор районидаги Ғузор қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
62. **Йўлдошева** Нозик — Ғузор районидаги Санғишкон қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
63. **Ёқубова** Аснат — Шаҳрисабз қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.

(Давоми бор).

РЕСПУБЛИКАМИЗДАГИ 148 МУЪТАБАР ОНА ЮКСАК УНВОН ОЛДИ.

Тошкентда тикланаётган «Интурист» меҳмонхонаси ҳадемай шаҳар чиройига чирой қўшади. 3-трестга қарашли 3-қурилиш бошқармасининг бинокорлари меҳмонхонани муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун курашмоқдалар. Суратда (чапдан): смена нормаларини ҳамиша ортириб бажаришга эришаётган бинокорлар — М. Григорьев, В. Кирилюк, В. Акмолова, И. Мундиров ўртоқлар. Унгдаги суратда Қорақалпоғистон АССРдаги Чимбой қурилиш монтаж бошқармасининг слесари П. Придаткинни кўриб турибсиз. У смена топшириқларини 150 процентга етказиб адо этяпти. А. Тўраев ва Р. Саидов фотолари.

ЗАРБДОР ИККИ ОЙЛИК

БУХОРО ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН

Бухоро область партия активининг йиғилишида Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Қ. Муртазоевнинг «1965 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашда область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида»ги доклади тингланди ва муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми, — деди докладчи, —қишлоқ хўжалигида юз берган аҳволни ленинча принципиаллик билан таҳлил қилди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўлчилигини таъминлашнинг конкрет программасини ишлаб чиқди. Пленум қарорларидан руҳланган областимиз меҳнаткашлари бу йил она-Ватанга 310 минг тонна «оқ олтин» топшириш йўлида астойдил меҳнат қилдилар. Далаларда мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўпланди. Эндиги вазифа уни сира нобуд қилмай йиғиб-териб давлат омборларига топширишдир. Бунинг учун далаларда 120 минг киши, 1200 дан ортиқ «зангори кема»лар ишлайди. Азамат механизаторлар «пўлат этак»лардан 45 минг тонна «оқ олтин» тўкишга аҳд қилдилар.

Йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар бутун куч ва техника ресурсларини пахта йиғим-теримига сафарбар этиш чоралари ҳақида гапирдилар.

Бухоро область партия активи йиғилишида КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Партия активи йиғилишининг қатнашчилари сентябрь, октябрь ойларини йиғим-теримда зарбдор ой деб эълон қилдилар ҳамда давлатга пахта топшириш планининг ана шу зарбдор икки ойда тўла бажарилишини таъминлашга қаратилган қарор қабул қилдилар.

ИЖОДКОР КИШИЛАР

Транспортни халқ хўжалигимизнинг қон томири деб бежиз айтмаганлар. Чунки хўжаликнинг турли тармоқларида ишлаб чиқарилган маҳсулот транспорт воситаси билан ташилади, зарур жойларга етказиб берилади. Транспорт воситаларининг шай бўлиши саноат корхоналаримизнинг бир меъёрда ишлашини таъминлайди. Олмалиқ шаҳридаги «Олтинтопкан» кон-металлургия комбинатига қарашли вагон-ремонт депоси коллективи ҳам транспорт воситалари ремонтини сифатли ва тез бажариш учун курашиб яхши натижаларга эришмоқда.

Етти ойлик план муддатидан илгари адо этилди. Планга қўшимча равишда икки ярим процент ҳажмида ремонт ишлари бажарилди. Илгари корхона бир меъёрда ишламас, тайёрланган маҳсулотларнинг сифати унча яхши бўлмасди. Ремонтчилар коммунистик меҳнат мусобақасига қўшилганларидан сўнг ишлар юришиб кетди. Тўртта ремонтчилар бригадаси тузилди. Улар думпкарлар ремонт қилинадиган участкаларга бириктириб қўйилди. Ҳар бир ишчи ремонт ишларини тезлаштириш билан бирга сифат учун шахсан жавоб берадиган бўлиб қолди. Бу эса депода ремонт ишларининг тобора яхшиланиб боришига ёрдам бераётир.

Н. Нургалиев, В. Салиев, А. Каменский ўртоқлар бошлиқ бригадалар ремонт ишларини ҳамиша муваффақиятли бажариб, келажак разведкачилари деган шарафли номга яраша меҳнат қилаётирлар. Улар ҳозирнинг ўзидаёқ саккиз ойлик планни бажариб қўйдилар. Корхонадаги ҳар икки кишининг бири рационализатор. Яқинда Николай ва Низом Мулин ўртоқлар вагон ўқлари подшипникларини ремонт қилишнинг янги усулини таклиф қилдилар. Ижодкор кишиларнинг бу таклифи йилига 7939 сўм иқтисодий фойда келтирмоқда. П. Кудрявцев ишлаб чиқаришга жорий қилган янгилик эса йил сайин 906 сўм фойда келтиради.

Вагонларнинг ва думпкарларнинг сифатли ремонт қилиниши, ишлаб чиқариш участкаларига барвақт етказиб берилиши темир йўл цехининг ишини осонлаштириш билан бирга, кончилар меҳнатини ҳам унумли қилмоқда.

Х. ЖЎРАЕВ.

„ЗОНД-3"—КОИНОТНИНГ УНИВЕРСАЛ РАЗВЕДКАЧИСИ

СССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Ойнинг орқа томони космосда фотоаппаратлар ёрдами билан суратга олиб бўлинди. Бутун дунёда бу воқеага инсоният томонидан космосни ўзлаштиришга қўшилган яна бир жуда катта ҳисса, деб баҳо берилди. Ана шу воқеага бағишланиб, 23 августда СССР Фанлар академиясида совет ва чет эл журналистларининг матбуот конференцияси ўтказилди. Унда таниқли астроном ва астрофизик олимлар қатнашди.

Йиғин аҳли томонидан қизғин кутиб олинган СССР Фанлар академиясининг президенти академик М. В. Келдиш журналистларга қарата нутқ сўзлади.

Илм-фан уфқлари кўз илғамас даражада кенгайиб кетди, деди у. Ер яқинидаги космик фазонинг физикаси тўғрисида, планеталар орасидаги муҳит, Қуёш нури, планеталарнинг физик хоссалари ҳақида муҳим маълумотлар олинди. Бошқариладиган космик йўлдош кемаларнинг ажойиб парвозлари амалга оширилди.

Бизга энг яқин самовий жисм бўлмиш Ой томонга дастлабки совет космик ракеталари учирилганлиги муҳим босқич бўлди. Кўп асрлар мобайнида Ойни ўрганиш учун визуал, фотографик ва бошқа воситалардан фойдаланилиб келингач, Ой юзасининг Ердан кўринадиган қисми тўғрисида ана шу воситалар ёрдами билан батафсил маълумотлар олишга муваффақ бўлинган эди.

Ой юзасининг Ердан кўринадиган қисмини ўрганиш имконини берувчи ана шу методларнинг ҳаммаси, деб таъкидлади олим, Ойнинг кўп асрлар мобайнида жумбоқ бўлиб келаётган кўринмас томонини ўрганиш учун мутлақо яроқсиздир. Ойнинг кўринмас томони қандай тузилганлиги ҳақида бир-бирига ғоят қарама-қарши бўлган тахминлар илгари сурилди. Ердаги мавжуд воситалар билан бу тахминларни текшириб кўриш имконияти йўқ эди. Шу сабабдан, космик ракеталар фақат Ойни ўрганишда эмас, балки бутун астрономия фанида янги босқич очиб, бу фанни эксперимент ўтказишнинг қудратли методлари билан қуроллантирди.

1959 йил сентябрь ойида космик ракета билан учирилган «Луна-2» автомат станцияси биринчи бўлиб Ой юзасига етиб борди. Ана шу парвоз натижасида Ойнинг сезиларли магнит майдони ва радиация минтақаси йўқлиги аниқланди. 1959 йил 7 октябрда «Луна-3» автомат станцияси Ойнинг кўринмас томонини фотоаппаратлар ёрдами билан биринчи марта суратга олиб, шу суратларни телевизион усул билан Ерга юборди. Бу— Ой кўринмас томонининг биринчи фотосуратлари бўлиб, илм-фан учун ниҳоятда муҳим маълумотлар эди. Олинган суратларни ўрганиш натижалари Ой орқа томонининг СССР Фанлар академияси нашр этган атласида эълон қилинди. Совет космик ракеталари Ойга учирилгандан кейин, 1964—1965 йилларда Американинг «Рейнжэр» типидаги космик аппаратлари парвоз қилдирилиб, шу аппаратлар ёрдами билан Ойнинг кўринадиган томонини суратга олишга, шу суратларда Ой юзасидаги деталларни каттароқ қилиб кўрсатишга муваффақ бўлинди.

Узоқ космик фазода илмий тадқиқотлар ўтказиш учун, шунингдек узоқ масофаларга учадиган космик аппаратларнинг борт системаларини ишлатиб кўришга тааллуқли бўлган бир қанча вазифаларни ҳал қилиш учун 1965 йил 18 июлда «Зонд-3» автомат станцияси учирилди.

«Зонд-3» автомат станцияси, дейди академик Келдиш, Ер атрофидаги космик фазонинг ва планеталар орасидаги муҳитнинг магнит хоссаларини, Қуёш шамолини, галактиканинг қуйи частотали радио нурларини, микрометеорларни, космик нурларни ўрганиш учун, шунингдек Ой юзасининг инфрақизил ва ультрабинафша спектрларини тадқиқ қилиш учун илмий аппаратларнинг каттагина комплекси билан жиҳозлантирилган.

Академик каттагина илмий ахборотлар олиниб, ишлаб чиқилаётганлигини маълум қилди. У айтдики, «Зонд-3» бортида илмий тадқиқотлар ўтказиш билан бир қаторда, ориентация ва астрокоррекция системаларининг янги воситаларини мукаммаллаштириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган плазмали двигателлар синаб кўрилади. Космик фазо шароитида материаллар синовдан ўтказилади. Станциянинг фототелевизион аппаратлари планеталарни суратга олиб, уларнинг тасвирини бир неча юз миллион километр масофадан Ерга юбориш имкониятини беради.

«Зонд-3» станциясини учириш вақти ва станциянинг учиш траекторияси шундай мўлжал билан танлаб олиндики, станция Ой ёнидан ўтиб кетаётган вақтида унинг кўринмас томонининг 1959 йилда суратга олинмай қолган қисмини йўл-йўлакай суратга олиб кетиши керак эди. Суратга олиш қарийб ўн минг километр масофадан туриб ўтказилди, телевизион алоқалар эса кадрни 1.100 сатрга ёйиш усули билан олиб борилди. Суратга олишнинг танланган шароитлари ва телевизион система кадрларининг анча кенгайтирилганлиги Ой кўринмас томонининг ғоят муфассал ва тиниқ суратларини олиш имконини бердики, бу жуда катта аҳамиятга эгадир.

«Зонд-3» автомат станцияси юборган фотосуратлар, деди академик Келдиш, ўз сифати жиҳатидан аслида Ой кўринар томонининг Ердаги обсерваторияларда олинган энг яхши фотосуратларидан қолишмайди.

«Луна-3» ва «Зонд-3» автомат станцияларидан олинган фотосуратлар Ойнинг кўринмас томонига тааллуқли кўпгина жумбоқларни ечиб берди. Эндиликда Ойнинг орқа томонида «оқ» доғлар деярли қолгани йўқ. Бутун дунё астрономлари шундай бой материални қўлга киритдиларки, бу материални ниҳоятда синчиклаб анализ қилиш ва ўрганиш керак.

Космик астрономия энди тетапоя бўлиб келяпти, деди пировардида олим. Лекин астрономияни янада тараққий эттириш, Қуёш системасидаги планеталарни ўрганиш ва келажакда планеталараро саёҳатлар уюштириш учун инсоният йўлдошлар ва космик ракеталар тимсолида нақадар қудратли воситалар билан бойиб кетганлиги ҳозирдаёқ равшан кўриниб турибди.

Космик аппаратлар Коинот қаърига тобора чуқур кириб борар экан, янгидан-янги қимматли маълумотлар келтира беради.

Планеталараро «Зонд-3» автомат станцияси ҳозир Ердан ва Қуёшдан узоқлашиб бормоқда, деди журналистларга профессор А. И. Лебединский. Бугун кундуз соат 12 да станция билан Ер ўртасидаги масофа 7.175 миллион километр бўлди. «Зонд-3» Қуёш атрофидаги сунъий планетадир. Қуёшдан энг кўп узоқлашган вақтида станция Марс орбитасига яқинроқ жойдан ўтади. Лекин уни учириш вақти шундай мўлжал билан танлаб олинганки, станция Марс билан яқинлашмайди.

«Зонд-3»ни учиришнинг асосий вазифалари узоқ вақт парвоз қилиш шароитида борт аппаратларини синаб кўриш ҳамда космик фазода илмий тадқиқотлар ўтказишдан иборат эди. Бу вазифани кўринарли спектр орқали, ультрабинафша ва инфрақизил нурлар орқали Ойнинг орқа томонини фотосуратга олиш билан муваффақиятли тарзда қўшиб юборишга эришилди.

Профессор А. И. Лебединский совет «Луна-3» станцияси тахминан 110 градус узунлик масофасида Ой орқа томонининг фақат шарқий қисмини суратга олганини эслатиб ўтди. 70 градусга яқин узунликдаги масофа ҳанузгача Ой харитасида «оқ» доғ бўлиб келар эди.

Олим «Зонд-3»ни парвоз қилдириш учун, шунингдек суратга олиш учун танлаб олинган оптимал шароитларни таърифлаб берди. Жумладан, у, Қуёш уфқдан унча баланд кўтарилмаган кезларда фотосуратга олиш учун энг қулай вазият мавжуд бўлганлигини таъкидлаб ўтди. «Зонд-3» станциясидаги аппаратларнинг суратга олиши учун Ойнинг бутун ўрганилмаган томонига Қуёш нури тушиб турадиган, терминатор эса унинг ғарбий четидан ўтадиган вақт танлаб олинди.

«Зонд-3» станцияси Ой ёнидан Қуёш чиқиб турган томондан учиб ўтди. Унинг траекторияси Қуёш экваторининг текислигидан жануброқда бўлди, бу эса Ойдаги тадқиқ қилинмаган жанубий, кенгроқ қисмини яхшироқ қамраб олиш имкониятини берди.

Инженер Ю. К. Ходарев ўз нутқини «Зонд-3» бортида амалга оширилган экспериментларни техникавий жиҳатдан таъминлаш проблемаларига бағишлади.

Совет Иттифоқида, деди у, планеталарни фотосуратга олиш ва планеталарнинг тасвирларини Ерга юбориш учун мўлжалланган ҳамда космосда узоқ вақт учиш шароитида иш олиб боришни таъмин этадиган янги кичик габаритли фототелевизион система яратилди. Фотоплёнкани космик радиациянинг таъсиридан мустаҳкам ҳимоя қилиш масаласи бу системада тўла ҳал этилди.

Ойни суратга олиш вақтида «Зонд-3» станциясининг автомат системалари қандай ишлагани ҳақида олимнинг берган изоҳлари зўр қизиқиш туғдирди.

Ойни суратга олиш бир соатдан сал кўпроқ давом этди. Фотоплёнка суратга олиш жараёни билан бир вақтнинг ўзида автоматик равишда ишлаб чиқилди. Ишлаб чиқилган плёнка бевосита тасвир юборувчи системага тушиб турди.

Ойни суратга олиш вақтида бир кадр билан иккинчи кадр ўртасидаги узилиш тахминан икки-ю чорак минут бўлди. Суратга олиш вақтида Ой юзасининг 25 та тасвири плёнкага туширилди. Суратлар экспозицияси 1/100, 1/300 секунд бўлиб, эни 25 миллиметрли махсус плёнкага олинди.

Ҳамма кадрлар ҳар бир кадрни 2 минут 15 секунд тезликда паст стандарт билан ёйиш орқали тез кўрикдан ўтказиш режими билан юборилди. Бу эса ҳамма кадрларнинг сифатига баҳо бериш ва шулардан қайси бири сюжет жиҳатидан энг диққатга сазовор эканлигини аниқлаш имконини берди.

Ҳозирги вақтда парвоз трассасининг турли нуқталаридан олинган энг диққатга сазовор кадрларнинг тасвирларини бошқатдан юбориш сеанслари ўтказилмоқда. Келажакда бундай сеанслар узоқ масофаларда туриб такрор этилади.

СССР Фанлар академияси ҳузуридаги Астрономия кенгаши раисининг ўринбосари физика-математика фанлари доктори А. Г. Масевич матбуот конференцияси қатнашчиларини Ой орқа томонининг янги фотосуратларини ўрганиш борасидаги дастлабки натижалар билан таништирди. Бу натижалар Штернберг номли Давлат астрономия институтининг профессори Ю. Н. Липский раҳбарлигидаги бир группа олимлари томонидан олинди. (Суратларнинг намуналари журналистларга тарқатилди).

Янги фотосуратларнинг сифати, деди А. Г. Масевич, ниҳоятда юксак даражададир.

Янги фотосуратлар, деб уқтирди А. Г. Масевич, Ойнинг орқа томонида мавжуд бўлган ва одатда «денгизлар» деб юритиб келинган чўзинчоқ қора чўкиндиларнинг кам миқдорда эканлиги ҳақида бундан илгари чиқарилган хулосанинг тўғрилигини батамом тасдиқлади.

Олимнинг фикрича, Ойнинг орқа томонидан топилган денгизсимон жойлар ниҳоятда катта аҳамиятга эгадир. Бу жойларга талассоидлар деб ном бериш дуруст бўлади. Талассоидлар кенг чўкиндилардан иборат бўлиб, уларнинг тубида кратерлар жуда кўп. Бу чўкиндилар ўз ҳажми жиҳатидан денгизларга тенгдир — уларнинг кўндаланг эни 500 километрга етади. Бироқ, талассоидларнинг кўпи ўз структураси билан ажралиб туради ва денгизлар учун характерли бўлган қора тусда эмас. Ойнинг кўринар томонида биз шу қадар аниқ бўртиб турган улкан чўкиндиларни учратмаймиз.

Янги олинган фотосуртларда мингдан ортиқ жойлар борлиги аниқланди. Суратларда унчалик яхши кўринмайдиган кратерларнинг оғзи кўндалангига уч километрча келади.

Узоқ масофада бир-бирига занжирдек туташиб кетган кратерлар ниҳоятда катта аҳамиятга эгадир, дейди ўртоқ Масевич, бундай кратерлар Ой гардишининг кўринадиган томонида учрамайди.

Пировардида, ўртоқ Масевич бундай деди: Янги олинган суратлар шу қадар жуда катта ҳажмдаги ахборотларни ўз ичига олганки, уларни тўла ишлаб чиқиш учун ғоят узоқ вақт керак бўлади.

Журналистлар энг кекса астроном академик А. А. Михайловнинг мулоҳазаларини диққат-эътибор билан тингладилар. У, Ойнинг кўринар томони тузилиши билан кўринмас томонининг тузилиши ўртасида аниқланган тафовутларни чуқур анализ қилиб берди.

Менинг назаримда, деди у, бу ерда гап ташқи муҳитнинг, жумладан, Ернинг таъсири устида бораётгани йўқ, балки аллақандай ички сабаблар устида бормоқда.

Ойда ҳосил бўлган энг сезиларли жойлар — кратерлар ва ҳалқасимон тоғлар ёки циркларнинг келиб чиқиши тўғрисида бир-бири билан рақобат қилувчи икки назария бор. Бир назария ана шу жойлар улкан метеоритларнинг қулаб тушиши орқасида вужудга келган деса, иккинчи назария Ойдаги кратерларни Ердаги вулқонларга ўхшатади.

Машҳур Тунгус метеорити сингари катта-катта метеоритларнинг қулаб тушиши натижасида Ерда ҳам анча катта излар қолганлиги топилди. Бу эса метеорит назариясининг тўғрилигини кўрсатиб туради. Бироқ, Ойдаги кратерларнинг тақсимланиш статистикаси уларнинг анча бир текис жойлашмаганини ҳамда Ойнинг Ер атрофида айланадиган қисми орқасида кратерлар, ҳатто бир оз кўпроқ эканини кўрсатди, яъни метеоритлар Ойнинг ўша томонига етиб боришi қийин бўлиб, шу сабабдан у томонга камроқ қулаши керак эди-ку.

Ой орқа томонининг «Зонд-3» планеталараро станциясидан олинган янги суратларида, деди А. А. Михайлов, кўп жойларда узун ёриқлар бўйлаб кратерлар занжирдай туташиб кетганлиги кишини ҳайрон қолдирадиган даражада яққол кўриниб туради. Бу кратерлар, афтидан, фақат вулқонларнинг ҳаракати натижасида вужудга келган бўлиши мумкин. Ойда метеоритлар ҳосил қилган кратерлар ҳам бор, албатта. Лекин бу кратерларнинг ҳажми асосан анча кичик бўлиб, вулқонлар ҳаракати натижасида ҳосил бўлган каттароқ кратерларга нисбатан фақат ёрдамчи роль ўйнайди, холос.

Ой орқа томонининг совет станцияси олган янги суратлари Ой юзасининг структураси ва ундаги турли жойларнинг келиб чиқиши тўғрисидаги масалаларни ечишга бизни анча яқинлаштиради.

Шундан сўнг олимлар журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

* * *

Мухбирлардан бири «Зонд-3» станциясидан суратлар юбориш усулининг «Маринер-4» системасига нисбатан афзалликлари нимадан иборат эканлигини тушунтириб беришни илтимос қилди. Ю. К. Ходарев бу афзаллик, аввало ниҳоятда аниқ суратга олишдан иборат, деб жавоб қайтарди.

Чехословакия мухбирларининг саволларига жавоб қайтариб, академик М. В. Келдиш бундай деди: «Зонд-3» станциясининг системалари юз миллионларча километрли масофадан олинган суратларни юбора олади ва бинобарин, бу системалар планеталарни фотосуратга олиш ва уларнинг суратини юбориб туришга қодирдир. Аммо, «Зонд-3» станцияси олдига бундай вазифалар қўйилмаган эди. Бу станция узоқ масофалардан Ойнинг суратларини иккинчи марта юборади. «Зонд-3» станциясининг планеталар яқинидан ўтиши кўзда тутилмаган. Аммо «Зонд-3» станциясида ҳосил қилинадиган тажриба аппаратлардан бундан кейинги учишлар вақтида планеталарни ҳам фотосуратга олиш учун фойдаланиш имконини беради.

СССРда космик фазодаги бошқа объектларни фотосуратга олиш программаси ишлаб чиқилганми, деган саволга жавобан СССР Фанлар академиясининг президенти қуйидагиларни маълум қилди: Совет Иттифоқи планеталарни космик аппаратлар ёрдамида ўрганиш программасини тузиб чиққанлигини ва бундай ўрганиш давом эттирилажагини матбуотда ҳамда халқаро конференцияларда бир неча бор эълон қилди. Албатта, деб таъкидлади олим, ҳар қандай илмий программа каби бу программа ҳам эпчил программа бўлиши ва фан ҳамда техникада пайдо бўлаётган янгиликни эътиборга олиши лозим.

Журналистлар «Жеминай» ва «Маринер» программалари бўйича учишларга совет олимларининг қандай баҳо бераётганлари билан қизиқдилар.

— Биз, — деди М. В. Келдиш, — уларнинг ҳар иккиси ҳам жуда қизикарлидир, деб ҳисоблаймиз. Хусусан сўнгги «Маринер»нинг парвози илмий жиҳатдан катта ютуқдир.

Савол: Ойнинг кўринмас томонидаги баъзи жойлар, қитъа ва денгизларга ҳали ном берилган эмас. Кимлар уларга ном бериш ҳуқуқига эга бўлади!

Жавоб: Одатда планетада ёки Ойда бирор нарсани кашф этган олим унга ном берар эди. Совет олимлари ва инженерларининг бир группаси суратга олганликлари сабабли, улар очилган жойларга ном бериш ҳуқуқига эга, деб ҳисоблаймиз. Бинобарин, олимларнинг ташаббуси билан СССР Фанлар академиясининг президиуми ана шу номларни бериш учун комиссия тузди.

Савол: Космик фазони ўзлаштириш ва ўрганиш соҳасида, хусусан йўлдошлар ва экипажли космик ракеталар ёрдами билан Ер атрофидаги орбиталарда, шунингдек бошқа орбиталарда космик фазони ўзлаштириш ва ўрганиш соҳасида бундан буён қандай тадбирлар мўлжалланади?

Жавоб: Космик фазони ва планеталарни тадқиқ қилиш учун космик экипажларимизнинг парвозини ҳам, автоматик станцияларнинг парвозини ҳам кутиш мумкин. Биз космосдаги тадқиқотларимизни давом эттира берамиз, уларнинг йўналишини эса қилинган ишлардан ҳаммангиз кўриб турибсиз.

Космонавтларнинг келгусида Ойга қўниш жойини танлаб олиш тўғрисида берилган саволга жавобан академик М. В. Келдиш бундай деди:

Биз кейинги вақтларда Ой юзасининг структураси тўғрисида кўпгина янги маълумотлар тўпладик. Космик аппаратлар ёрдами билангина эмас, балки кўп жиҳатдан радиоастрономия ёрдами билан ҳам бунга эришдик. Ой юзасининг физик хоссалари нуқтаи назаридан бу соҳада жуда кўп иш қилинди, лекин келгусида қўниш жойини танлаб олиш учун бу ҳали сира ҳам кифоя эмас. Ахир, ҳатто Ернинг ўзида бино қуриш ёки хусусан бирор объектни қўндириш учун тупроқ-заминнинг мустаҳкамлигини текшириб кўриш мақсадида ана шу тупроқ-замин тўғрисида кўп нарса билиб олиш керак-ку. Олимларнинг Ойдаги тупроқ тўғрисидаги маълумотлари ҳозирча бир-бирига зид бўлганлиги сабабли, менинг фикримча, Ойга ёки бошқа планетага қўниш каби ҳақиқатан буюк вазифани бажариш тўғрисида гапирар эканмиз, қўниш жойларини танлаб олишга ҳали фурсат бор. Аввало, фан бу соҳада ҳали кўп иш қилмоғи керак. Буни эсдан чиқармаслик лозим. Инсоният планеталараро алоқа боғлашга яқинлашмоқда, лекин жуда қизиқиб кетиб, етарли даражада илмий маълумотлар бўлмагани ҳолда, ҳаддан ташқари тез олға боришга интиладиган бўлсак, чакки иш қилган бўламиз.

Бошқариш учун ва тортув кучини ҳосил қилиш учун «Зонд-3»да ўрнатилган плазма двигателларининг тузилиши ва аҳамияти тўғрисидаги масала ҳам журналистларни қизиқтирди. М. В. Келдиш шу тўғрисидаги саволларга жавоб қайтариб, плазма двигателларининг афзалликларини характерлаб берди.

«Зонд-3»нинг вазни тўғрисидаги берилган саволга, унинг вазни бир минг килограммга яқин, деган жавоб қайтарилди.

Савол: Яқин келгусида ракеталар ёрдами билан Марсни ўрганиш планлаштирилганми?

Жавоб: Ҳа, келгусида шундай қилинади. Яқин келгусида эса бунга эришиш мумкин эмас, чунки космик баллистика қонунлари бунга йўл қўймайди. Эҳтимол тутилган оптимал муддатга етарли даражада мароқ билан тайёрлана оламизми, буни айтиш қийин, чунки бу муддат узоқроқ, бир йилдан ҳам ортиқ вақтни ўз ичига олади.

Матбуот конференциясини матбуот ходимларининг илтимосига мувофиқ, СССР Фанлар академияси, СССР Ташқи ишлар министрлиги ва СССР Министрлар Советининг Чет мамлакатлар билан маданий алоқалар давлат комитети уюштирди. (ТАСС).

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

«ТАДБИРКОР» МАШКОПҚУШ

Қора денгиз соҳилидан балиқчилар боришарди. Қайиқлар орқасида эса тўда-тўда машкопқуш ва бошқа сузувчи паррандалар «дам олишарди». Балиқчиларни кўриб қушлар ҳар томонга учиб кетишди. Соҳилда фақат биргина машкопқуш қолди.

Ажаб, нега бу қуш учмади? Кекса балиқчи Ҳамид Гасанов машкопқушга яқинлашиб бораётганида, қуш қочиш ўрнига унга қараб келаверди. Машкопқуш оғир-оғир нафас олар, оёқларини зўрға кўтариб юрарди. Унинг оғзига катта бир балиқ тиқилиб қолган экан. Қуш Ҳамиднинг ёнига келиб, ёрдам сўрагандек, оғзини очиб турди.

Шундай қилиб тадбиркор машкопқуш ўзини ўлимдан қутқазди.

АПН.

ҒИШТСИЗ... УЙЛАР

Прага шаҳрининг атрофида янги уй-жойлар қад кўтармоқда. Бу уйларни қуриш учун ғишт ҳам, ёғоч ҳам, оҳак ҳам керак эмас. Янги уйлар пластмассадан қурилияпти. Хоналар чиройли, яхши безатилган. Бу уйларда биринчи бўлиб пластмасса уйларнинг ижодкор-архитекторлари яшайдилар.

«УЙҚУДАГИ ГЎЗАЛ» ИЗДОШИ

Бундан бир ярим йил муқаддам бутун дунё Римдан топилган «Уйқудаги гўзал» воқеасининг гувоҳи бўлган эди. Яқинда бизнинг мамлакатимиз чегарасидан ҳам ана шундай мўмиё топилди.

Кабардин-Балкардаги кекса кишилар Гестан дарёси қирғоғида қадимий бир мақбара борлигини ҳикоя қилардилар. Республика ўлкашунослик музейининг ходимлари ана шу афсонавий мақбарани текшириб кўришга киришдилар. Дарё қирғоғидаги Хансли-кўл баландлигида тошдан ясалган тепача топилди. У ерга мўмиёланган эркак жасади қўйилган экан. Жасад жуда яхши сақланган. Ҳатто бармоқлари, тирноқлари ҳам сира бузилмаган.

Бу киши ким экан? Бу ерга у қандай қилиб келиб қолган? Ўзи вафот этганми ёки биров уни ўлдирганми? — Бу саволларга ҳозирча жавоб топилгани йўқ. Мақбаранинг атрофидаги яқин жойларда қишлоқлар йўқ. Бундан бир неча аср муқаддам ўлган кишини харсанг тошлар орасига кўмишган экан. Жасаднинг устини тошлар билан ёпишган. Эҳтимол бу яқин орада тупроқ йўқлиги сабабли шундай қилишган бўлса керак.

Ҳозир олимлар жасадни текшириб кўрмоқдалар. Бу Кавказ халқлари тарихининг, ўтмиш маданияти ва турмушининг бизга маълум бўлмаган соҳаларини ўрганишга ёрдам беради.

МАСТОДОНТ СУЯГИ

Одесса яқинидаги Точилово қишлоғида яшовчи колхозчи И. Рошковант яқинда бизга маълум бўлмаган жуда катта ҳайвоннинг суягини топди. Қишлоққа Одесса университетининг зоолог ва палеонтолог олимлари келишди. Улар бу суяк мастодонт номли ҳайвон суяги эканлигини аниқладилар.

Ҳайвон суягининг баландлиги — 3,5 метр, узунлиги —4,5 метр, оғирлиги — 6 тонна.

«УМИД ҒУНЧАЛАРИ» ГАЗЕТА ТЕМАСИДА

Шу йил сентябрь ойида Тошкентда республика ёш ёзувчиларининг навбатдаги семинар-кенгаши ўтказилади. Кенгаш-семинарга республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларида яшаб ижод қилаётган умидли қаламкашлар таклиф этилган. Шу муносабат билан республикамизда чиқаётган газета ва журналларда уларнинг ижодига бағишланган саҳифалар, подборкалар берилмоқда. Радио ва телевидение орқали уларнинг шеър ва бошқа асарларидан намуналар эшиттирилмоқда.

«Ёш ленинчи» газетасининг ўтган шанба сонида республика ёш талантлари ижодига бағишланган адабиёт саҳифаси берилди. «Умид ғунчалари» деб номланган бу саҳифага 12 йигит-қизнинг шеър ва ҳикоялари киритилган. Саҳифадаги бу асарлар ёшларнинг ўз ижодий ишларига катта масъулият билан қараётганлигидан, бадиий ижод сирларини чуқур ўрганаётганлиги ва ҳаёт билан ҳамқадам бораётганлигидан, воқелигимизни, дўстлик ва муҳаббатни, диёр ва ёрни, меҳнат ва баҳорни, энг олий инсоний туйғуларни ёшларга хос жўшқинлик билан куйлашга интилаётганлигидан далолат бериб турибди.

Улуғ доҳиймизга бағишланган «Ленин» сарлавҳали шеъри билан қатнашган солдат Утбосар Мирзаев жаҳон халқларининг улуғ устодимизга бўлган буюк муҳаббатини фалсафий теран, бадиий мукаммал сатрларда изҳор этади:

У дунёга келган
чоғида
Фақат онаси
қувонди.
У дунёдан кетгач,
доғида
Бутун олам ўртанди,
энди.

Саҳифадаги андижонлик Мукаррама Муродованинг «Менинг асрим», фарғоналик Малика Мирзаеванинг «Онага нур керак», самарқандлик Қамбар Утаевнинг «Киприклар» шеърлари ҳам иликлиги ва самимияти билан мафтун этади.

Шуни ҳам айтиш керакки, саҳифадаги ҳамма шеър ва ҳикояларни бир хил даражада ёзилган деб бўлмайди. Редакция навбатдаги саҳифаларда ёш талантлар ижодига талабчанликни янада оширса яхши бўларди.

Янги ўқув йилига тайёрмисиз?

ҚЎНҒИРОҚНИ КУТИШЯПТИ

— Бу ўқув йилида районимизда 3 та янги мактаб ишга туширилади,—деди район халқ маорифи бўлимининг мудири Нозимжон Тожиаҳмедов мамнун бўлиб.

Мудир мамнун бўлганича бор. Район халқ маорифи ходимлари, оталиқ ташкилотлари, колхозлар ва совхозлар жамоатчилиги мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш ишига алоҳида ишчанлик ва ғамхўрлик билан ёндошдилар. Мавжуд 72 та мактабнинг 7 таси капитал ва қолганлари жорий ремонт қилиниши керак эди. Жорий ремонтлар тугалланди. Шундан сўнг капитал ремонтларга зўр берилди. «Ўзбекистон» ва «Октябрь» колхозларидаги 40 ва 51-ўрта мактаблар ҳамда Ленин номли колхоздаги 31-бошланғич, «Ленинчи» колхозидаги 20-ўрта мактаб биноларининг усти шу хўжаликларнинг ёрдами билан очиб ёпилди.

Район бўйича машғулотларнинг доимо бир сменада ўтишини таъминлаш учун мактаблар қошида қўшимча синф хоналар қурилмоқда. Масалан, шу ўқув йили учун 24 ва 36-ўрта мактабларда 4 тадан синф хонаси қуриб битказилди.

Қишлоқ ёшларининг ўқуви ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилаётган колхозларнинг ибратли иши эса янада диққатга сазовордир. Ленин номли, «Ленинчи», «Коммуна» (раислари Х. Нишонов, Б. Усмонов ва Назаров ўртоқлар) колхозларида 7, 10 ва 32-саккиз йиллик мактаблар учун ҳар қайсиси 320 ўринли янги мактаб бинолари қуриб берилди.

Янги ўқув йилига тайёргарлик кўришда Охунбобоев номли колхозлараро интернат-мактаб (директори ўртоқ М. Турсунов), 40, 51- ва бошқа бир қатор мактаблар (директорлари Б. Мутанов, А. Шербоев ўртоқлар)нинг педагогик коллективлари алоҳида ўрнак кўрсатишди. Бу мактабларда капитал ва жорий ремонтлар, фан кабинетлари ва лабораторияларни жиҳозлаш, мактабнинг ўзида дарсликлар савдоси ташкил қилиш каби ишлар жуда яхши уюштирилди.

Маълумки, ўқув йилининг муваффақияти, даставвал унинг қандай тайёргарлик билан бошланишига боғлиқдир. Буни тўла ҳис этган Учқўрғон районининг маорифчилари янги ўқув йилига ҳар тарафлама пухта ҳозирлик кўрдилар. Бу ўқув йилида район мактабларига план бўйича 24.560 та ўқувчи тортилиши керак эди. Ўқитувчилар коллективи август ойида мактаб ёшидаги болаларнинг рўйхатини бир эмас, икки марта олиб чиқишди. Бир марта микроучасткалар бўйича контроль текшириш ўтказилди. Мактабларнинг биринчи синфларига 3.180 та ўқувчи тортилди.

Дарсларнинг юқори савияда ўтиши аввало ўқитувчи кадрларнинг малакасига боғлиқ. Бу йил мактабларимизда 1.260 та ўқитувчи ишлайди. Шундан қарийб 400 таси олий, 415 таси тўлиқсиз олий ва 480 таси махсус ўрта маълумотга эга бўлган кишилардир. Ўқитувчи кадрларга бўлган эҳтиёжимизни ҳисобга олиб, область халқ маорифи бўлимига 61 педагог юборишни сўраб мурожаат қилган эдик. Шундан ҳозиргача 50 га яқини районга келди. Демак, мактабларимиз олий маълумотли ва мутахассис кадрлар билан тўлиқ таъминланади.

Янгидан келаётган ўқитувчиларнинг самарали ишлаши учун уларга биринчи навбатда яхши иш шароити яратилган бўлиши керак. Биз буни ҳам олдиндан ҳисобга олдик. Бу йил келган ёш ўқитувчилар учун Қайқи, Киров номли, Норин посёлка ва қишлоқ Советлари қошида 37 та икки ва бир квартирали уйларни ремонт қилдириб тайёрлаб қўйганмиз.

Янги ўқув йилига тайёргарлик кўриш — мактаблар ремонтини битказиш билангина битмайди. Ўқувчиларни дарсликлар билан тўлиқ таъминлаш, лаборатория ва фан кабинетларини жиҳозлаш, мактаблар қошидаги теплица ва парник хўжаликларини тайёрлаш, мактаб ўқитувчилари учун ёнилғи ва ёқилғи запаслари ва бошқа ишларни ўқиш бошланишигача тахт қилиб қўйиш керак. Педагогик коллективларимиз, мактабларнинг директорлари, маҳаллий Советларнинг ходимлари чинакам аҳиллик кўрсатишиб, мана шу хил юмушларни ҳам ўз вақтида бажаришди. Ҳар бир мактаб қошида китоб савдоси ташкил этилди...

Ҳақиқатан ҳам Учқўрғон районининг ишчан ва аҳил маорифчилари янги ўқув йилига шайланиб туришибди. Улар фақат биринчи қўнғироқни кутишаётир.

Ш. СИДДИҚОВ.
Андижон области.

Ҳар тўғрида бир шингил

УҚУВЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Янги ўқув йили арафасида Андижон шаҳридаги ўқувчиларга яна бир қулайлик яратилди. Шаҳар марказида «Мактаб бозори» ташкил қилинди. Мактаб бозоридан ўқувчилар ўзларига керакли китобларни сотиб олмоқдалар.

ЯНГИ БИНОЛАР

Андижон районидаги Калинин номли колхозда кўплаб янги бинолар қурилиши натижасида қишлоқ ҳусни тобора кўркамлашмоқда. Колхоз бу йил 25 та уй-жой биноси қуришни планлаштирган эди. Колхозлараро қурилиш ташкилотининг азамат бинокорлари ҳозиргача 8 та бинони битказиб, фойдаланишга топширдилар.

А. МАМАДАЛИЕВ.

ШАРАФЛИ БУРЧ

СССР Қуролли Кучлари ҳар йили жисмонан соғлом, маънавий жиҳатдан етук, ҳарбий хизматга муносиб ёшларни ўз сафига қабул қилмоқда. Республикамиз ёшлари шу кунларда «Янги ҳарбий хизматга чақирилаётганлар кунини» муносиб кутиб олиш учун зўр тайёргарлик кўрмоқдалар. Бу байрам Ўзбекистонда ҳар йили 5-сентябрда ўтказилади. Ана шу тантанали байрам куни республикамиз ёшлари Қуролли Кучлари сафида хизмат қилишга тайёр эканликлари ҳақида рапорт берадилар.

Андижон, Фарғона, Бухоро областларида ёшларни ҳарбий хизматга кузатишга тайёргарлик ишлари яхши ташкил этилган.

Бу областларнинг шаҳар ва районларида ҳарбий хизматга кузатиладиган ёшларнинг ҳарбий қисмларга экскурсиялари, Совет Иттифоқи қаҳрамонлари, Улуғ Ватан уруши иштирокчилари, ишлаб чиқариш илғорлари билан учрашувлари, спорт турлари бўйича мусобақалари ташкил қилинмоқда.

Республикамиз пойтахти Тошкентда ҳам намунали тайёргарлик кўрилмоқда.

И. КУРГУЗОВ,
республика ҳарбий комиссариати сиёсий бўлимининг бошлиғи.

КИТОБХОНЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ФАРҒОНА, (ЎзТАГ). Иш куни тамом бўлди. Қува районидаги Жданов номли колхознинг Ҳамроали Қорабоев бригадаси аъзолари янги қурилган дала шийпонига йўл олишди. Бу ерда Ҳамид Ғуломнинг «Сенга интиламан» қиссасига бағишланган китобхонлар конференцияси ўтказилди.

Кутубхона мудири Фавзия Саидова бошлиқ колхоз китобхонлари бу конференцияга обдан ҳафсала билан ҳозирлик кўришди. Улар Ҳамид Ғуломнинг ижодига бағишлаб, китоб суратлари кўргазмаси ташкил этишди. Бригаданинг кўпгина китобхонлари Мирзачўл қаҳрамонлари тўғрисидаги ана шу китоб билан таъминланди.

Фавзия Саидова ёзувчининг ижоди тўғрисида қисқача сўзлади. Шундан кейин асар қаҳрамонлари — ҳарбий хизматдан бўшаб келган жангчи, бригада бошлиғи Норқўзи, довюрак агроном қиз Фариза тўғрисида, ёзувчининг маҳорати ҳақида пахтакорлар ўртасида қизғин суҳбат бошланиб кетди. Конференцияда сукут сақлаб ўтирувчилар бўлмади. Ҳар бир киши ўқиган китоби ҳақида ўз фикрини айтди.

«Совет Ўзбекистони»да босилгандан кейин

„ТАШНАЛИК"

— «Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 22 июль сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган мақола юзасидан текшириш ўтказилди. Мақолада кўрсатилган фактлар тасдиқланди. Автомат газ будкалари ишини яхшилаш, лимонад ва «Тошкент суви» билан савдо қилишни кучайтириш ҳақида конкрет тадбир-чоралар белгиланди, — дейди Тошкент аэровокзал ресторанининг директори ўртоқ Х. Мўминхўжаев редакцияга юборган жавоб хатида.

НУРЛИ ОҚШОМЛАР

Ҳикоя

Қуёш ботиб боряпти.

Эгарсимон тоғ чўққиларига, лахтак-лахтак булутлар чеккасига қон ранги югурди. Атрофдаги яшиллик яна ҳам қуюқлашиб еру кўк ўртасида сарғиш, нафармон нурлар муаллақ бўлиб қолди.

Пахтазор чеккасидаги супада ёнбошлаб ётибман, нариroқда Усмонжон чой қайнатяпти. Қумғон чойини яхши кўради, ўзи қайнатиб, ўзи доғлаб ичмаса, чой ичгандек бўлмайди. Бақувват қўллари билан ўрикнинг қуриган шохларини тиззасига енгил уриб синдиради-да, тош ўчоққа ташлайди, билаклари ва орқа елкаси мушакларининг сичқондек сакраб ўйнашига завқланиб қарайман. Ўрта бўй, миқтидан келган бу йигитнинг кўкраклари паҳлавонларникидек кенг, гўштдор. Қўй кўзлари доим мулойим, сокин боқади, қарашларида гоҳо аллақандай ўйчанлик, ички бир дард сезаман. Ҳозир ҳам у ўйланиб ўтирибди.

Нималарни ўйлаяпти экан?...

Портретини ишлашим керак, колхоз раҳбарлари ёш бўлса ҳам тажрибали, пахта ишига садоқати зўр деб тавсия қилишган. Бир неча кундан бери биргаман. Ўнлаб картиналар фикримдан ўтяпти. Гоҳ уни елкасида кетмон, кенг пахтазорга мағрур боқиб тургани ни кўраман, гоҳ қоп-қора тунда ёнида тош фонус, уриб кетган сув билан олишаётганида учратаман... Лекин нимасидир ёқмайди, рангми, нурми, ҳолатми, билмайман. Йигит уч ойдан буён қишлоқ ичига тушган эмас дейишади, ўғилчасини эргаштириб, кечасию кундузи пахтазор ичида экан. Овқатни ҳам уват бошида ейди, шу ерда ухлайди. Ҳар бир туп ғўза унга фарзандидек азиз, севган ёридек юрагига яқин... Эҳтимол, йигит қалбидаги ана шу катта муҳаббатни қоғозга туширолмасман деб чўчиётгандирман. Эҳтимол, бошқа сабаби бордир. Лекин чизолмаяпман.

У ҳамон ўйланиб ўтирибди. Нималарни ўйлаётганикин? Бундан икки йил аввал севимли ёри тўсатдан вафот этган экан, эҳтимол уни қўмсаб қалби ўртанаётгандир. Эҳтимол, ҳў нарида чўп-хас териб юрган ўғилчасининг тақдирини ташвишга солиб қўйгандир уни...

Секин ўрнидан туриб енгил хўрсинди, бош чайқади. Менга яқинлашиб:

— Рассом ака, зерикиб қолмаяптиларми? — деб сўради.

— Йўқ. — дейман унга узоқ тикилганим учун хижолат бўлиб, — қуёшнинг ботишини томоша қиляпман. Биласизми, бу пайтда табиат рангга шунақанги сероб бўладики, қалбинг тўлқинланиб кетади.

Усмонжон ўғлини чақирди, вақиллаб қайнаётган қумғонни ўчоқдан олиб, чой солди, қайтариб, инновимизга бир стакандан қуйдида, қўлтиғида бир даста қуриган шох-шабба билан келаётган ўғлидан:

— Қаёқларда қолиб кетдинг? — дея ташвишланиб сўради.

— Дада, мен илон кўрдим! — мақтанди Бахтиёр.

— Милтиғинг билан отиб ташламадингми? — ўғлини тиззасига олаётиб сўради Усмонжон. Кейин қўшиб қўйди. — Бундан кейин у томонларга бормагин, хўпми?

Усмонжон чойни бизга қолдириб, сув оёқлаб қолгандир, хабар олайчи деб, ўқариқ бўйлаб пахтазорга кириб кетди. Бола келганимдан бери менга ҳеч кўниколмайди. Шу пайтда милтиғимни олиб қўяди деб қўрқди шекилли, нарироққа бориб ўтирдию, милтиқчасини бағрига маҳкам босиб олди. Гап сўрасам, индамайди. Бир маҳал сакраб ўрнидан турди-да, «опам келяптилар, опажон!» деб ариқ ёқалаб югуриб кетди.

Кастрюлда овқат, тугунча кўтариб Мавлуда келарди. Қўлидагиларни ерга қўйиб, болани бағрига олди, ўпиб эркалади. Бахтиёр онаизорини кўргандек яйраб, талтайиб кетди. Етаклашиб, супага келишди.

— Сизларни очқатиб қўймадимми? — сўради қиз. Бугун у негадир жуда тортинчоқ, таърифлаб бўлмайдиган даражада уятчанг кўринади.

Усмонжон чиқиб кела бошлади. Қизга кўзи тушиши билан назаримда, бир тўлқинлангандек бўлди. Қовоқлари солиниб, юзига асама жиддийлик югурди, кўзлари яна ўйчан, ташвишли бўлиб қолди.

— Ҳорманг, Усмон ака! — Қиз секин ўрнидан турди. Унинг тиззалари нозик қалтирар, энтикар, юзларида кулдиргич кўринганидан қалбига шодлик, қувонч қуйилгани шундоқ сезилиб турарди.

Йигит бошини кўтармай, хириллаган овоз билан:

— Нима олиб келдинг? — деб сўради.

— Палов. Мана бу идишда шакароб ҳам бор.

— Дилбар тузукми?

— Тузук-ку, доим адамга бораман дейди.

— Об кемапсан-да.

— Ухлаб қолган экан, уйғотгани кўзим қиймади...

Ошни еб бўлгунимизча Мавлуда бизга чой қуйиб бериб ўтирди. Қизнинг ҳис-туйғуларини, тез-тез алмашиниб турган ширин кечинмаларини боқишларидан, кўз қорачиғининг гоҳ торайиб, гоҳ кенгайишидан сезиб турибман. Қани энди, иложи бўлсаю, қовоқларини солинтириб, бошини ердан кўтармай ўтирган бу кўрс йигитнинг кўксига бошини қўйиб, эркаланса, эркаласа. Нозик қўллари билан саратон офтобида қорайган юзларидан силаса...

Қиз енгил хўрсинди:

— Кийимларингизни олиб келувдим, — деди у йўтал аралаш.

— Кўйлагим ҳали тоза-ку.

— Билмасам, ойим алмаштириб кегин дедила, — қиз тугунчани ечган эди, атрофни атир ҳиди тутиб кетди. Йигитнинг кўйлаги билан тўр майкасини ювиб, дазмоллаб, атир сепиб келибди. Устида ҳошиясига нафис тўр тўқилган гулли рўмолча ҳам бор. Усмонжон оқ яктакни олаётиб:

— Қолганини олиб кетавер — деб қўйди.

Мавлуда кетгач, анча маҳалгача бир-биримизга гап қўшолмадик. Усмонжон катта пичоқ билан кетмондаста йўниб ўтирибди. Ҳар замонда бошини кўтариб, менга қараб бир жилмаяди-да, жуда муҳим бир гап айтмоққа чоғланади-ю:

— Чойдан қуйиб берайми? — деб қўя қолади.

Пахтазорнинг шундоққина этагида пастқам-пастқам адирлар орқасидан ёмғир ювган лоладек қип-қизариб ой кўринди. Бугун у шунақанги яқиндан чиқдики, назаримда югуриб бориб, ушлаб олса бўлаверадигандек. Ой юксакликка кўтарилган сари юзидаги қизиллик йўқолиб, пахтазорлар устини аллақандай оқиш, ипакдек майин нурларга кўма бошлади. Ғўзаларнинг тепа шохлари, дарахтларнинг новдалари олачалпак йилтираб, қалбда илиқ, тўлқинли ҳислар уйғотади. Ёнгинамизда оқаётган сув ўз тилида нималарнидир айтиб, тинмай куйлаяпти. Ялпизларга ўз ишқидан, фироқидан қўшиқлар айтиб бераётибдимикан? Ялпизлар ҳам негадир тинмай қарсак чалади, сакраб ўйнайди. Чигирткаларнинг чириллаши, ой нурида йилтираб учаётган тиллақўнғизларнинг ғизиллаши — ҳамма-ҳаммасида мен тушунмайдиган ажиб бир сир борга ўхшайди.

Бирдан эпкин шамол туриб, қишлоқ томондан қўшиқ садоларини келтирди. Бора-бора ашула аниқроқ эшитила бошлади. Қизлар, афтидан, битта-яримтасиникига тўпланиб ўйин-кулги қилишаётганга ўхшайди. Улардан бири чилдирма садосига жўр бўлиб паст, майин овозда хониш қиларди:

Ёргинам, ишқинг кўйида
Девона бўлдим, билмадинг.
Сирларим ошкора бўлди,
Афсона бўлдим, билмадинг...

Йўқ, қиз куйламас эди. У йиғлар эди. Бағри тош, бепарво ёрга покиза ишқла лиммо-лим тўлган қалбини очиб хўрсинарди, фироқида ортиқ ўртамасликни илтижо қиларди.

Қалбим тўлқинланиб кетди:

— Эшитяпсизми, кимдир йиғлаяпти! — дедим Усмонжонга юзланиб.

— Қурмағур, жа оляпти-ку, а! — деди Усмонжон ҳам жойлашиброқ ўтириб, — ким бўлди экан-а?

— Мавлуда эмасми?

— Йўғе, у ашула айтмас эди шекилли.

— Лекин ҳали унга яхши муомала қилмадингиз. Бечора қиз бошингизда парвона бўляптию, сиз бўлсангиз, лоақал қовоғингизни очмадингиз.

— Нима қиламан умидвор қилиб.

— Ундай деманг, қалбингиздагини сезиб турибман. Мендан яширсангиз, майли, яшираверинг. Лекин ўзингиздан яширолмайсиз-ку, шундай эмасми?

Усмонжон тиззасида ухлаб қолган ўғилчасини нарироққа, тўнининг устига авайлаб ётқизди-да, худди ўзига-ўзи сўзлаётгандек гапира бошлади.

— Энди, рассом ака, раҳматли Адолат ўлгандан буён бу қиз мана шу укаларига парвона бўлади. Бўлмаса, шунчаки бир қўшни... Дилбарни ўша кўтариб катта қилди. Менда кўнгли борлигини, рост, ўтган йилиёқ билганман. Ахир мен унинг тенги эмасман-да. У ҳали ўн гулидан бир гули очилмаган қиз бўлса, мен-чи?... Мен... Йўқ, шундай дилбар, оқила бир қиз ўз тенги билан қовушгани яхши...

— Ахир сизнинг ҳам кўнглингиз бор-ку унда?

Усмонжон анча маҳалгача индамай, кетмон дастадан тушган пайраҳаларини ғижимлаб ўтирди, кейин худди ўзига ўзи гапиргандек...

— Мендан кўнгли қолсин деб келганида баъзан қаттиқ тегаман — деб қўйди. — Лекин кетаётганида ич-ичимдан ачинаман. Тағин келармикан, келса қачон келаларкин деб орқасидан тикилиб қоламан...

Усмонжоннинг уйқусираганидан телба-тескари қадам ташлаётган ўғилчасини етаклаб шийпонга жўнадим. Келсам, табелчи билан Ғуломжон деган университетчи йигит титилиб кетган картада беш кўтарар ўйнаб ўтиришган экан.

— Жа қолиб кетдингиз, — деб ўрнидан турди табелчи йигит, — зиёфатдан ҳам кеч қолдингиз, қорин қалай?

— Қанақа зиёфат?

— Агрономни яримтага тушириб, хабарингиз йўқ, у бугун Мавлудага совчи юборди. Насиб қилса, тўйида роса ўйнаймиз, Тошкентдан ашулачилар обкеламиз.

Қайси Мавлуда деб сўрагим келдию, негадир, ботинолмадим. Юрагимдаги ғашлик, шу пайтда, яна ҳам чуқурлашгандек бўлди. Ҳовуз бўйидаги караватларга жой қилиб қўйишган экан. Бахтиёрни ётқиздим-да, ёнгинасидаги ўринга ўзим ҳам чўзилдим. Қўлларимни бошим остига қўйиб, чалқанча ётганча яна ўйга толиб кетдим... Қизиқ. Мавлуда нега ўз тенгини танламай Усмонжонга кўнгил қўйдийкин? Ё элда катта ҳурмати бўлгани учунми, ё тақдирига ачиндимикин... Эҳтимол ўғил-қизларига раҳми келганидан бу ишни қилгандир... Ўйлай-ўйлай ухлаб қолибман.

Бир маҳал нимадандир чўчиб уйғондим. Қарасам, Усмонжон ўғлининг бошида ўтириб, сочларидан силаяпти. Қўлида папирос, ҳар торттанда ўти яшнаб, юзларини, нозик қалтираётган катта қўлларини ёритиб юборади... Яна ўйчан, асаблари яна таранг тортилган. Ўйлаяпти, нималарни ўйлаяптикин...

— Ухланг энди, Усмонжон, — дедим ёнбошимга ағдарилиб.

— Кечанинг сўлимлигини қаранг. Шу пайтда уйқу келадими, — деб қўйди у базўр жилмайиб. — Келганингизда агрономнинг машинаси шу ерда эканми?

— Кетган экан, нима эди?

— Ўзим шундай...

Кейин нима бўлганини билмайман, қаттиқ ухлаб қолибман. Афтидан Усмонжон туни билан ухламай юриб чиққанга ўхшайди. Тонгда уйғониб қарасам, ўрнида йўқ, караватнинг ёнида бир даста эзғилаб ташланган папирос қолдиғи...

Ҳаво салқин эди, этим жунжикиб кетди. Караватга ўтирдимда, елкамга кўрпани ташлаб олдим. Ҳали атрофдан тонг қоронғуси кўтарилмаган. Олис-олислардаги тоғлар орти эндигина бўзариб келяпти. Қишлоқ ичидан хўрозларнинг паст-баланд қичқиргани, туни билан очиқиб қолган қўй-қўзиларнинг ба-буси эшитилади. Бедапояда вавақлаб бедана сайраяпти. Тўрғайларнинг вижир-вижири гоҳ пасайиб, гоҳ кучаяди.

Бош томонимдан шип-шип келаётган оёқ товуши эшитилиб, хаёлим бўлинди. Ўгирилиб қарасам, Мавлуда экан. Саломлашгач, Бахтиёрнинг оёқ томонига омонатгина ўтирди. Ўнг қўлида Усмонжоннинг қизчаси, чап қўлида яна аллақандай тугунча, энтикяпти, бодом қовоқлари шишинқираган, кўзларининг ости кўкариб қолибди... туни билан ухламай чиққанга ўхшайди.

— Бу киши йўқмилар? — қизнинг овозида нозик қалтироқ бор эди. — Қизчалари туни билан адамга бораман деб ойим иккимизни сира ухлатмади. — Узоқ тикилиб қолганим учун хижолат бўлди шекилли, ўз-ўзини оқлай бошлади, кейин жавобимни ҳам кутмай пахтазор оралаб кетди. «Агрономга нима жавоб қилишдийкин, наҳотки. Усмонжонга узр айтгани келган бўлса...» шу ўй бошимга келдию, этларим жимирлашиб, беихтиёр ўрнимдан туриб кетдим.

Ювиниб, анча маҳалгача гулзор оралаб юрдим. Ҳар биттаси чинни косадек очилган гулларга тикиламан-у, ўйчан Усмонжонни, илтижола боқиб турган Мавлудани кўраман. Қуёш кўтарилиб қолди. Нонуштани Усмонжон билан бирга қилай деб қанд-қурс олиб супага жўнадим.

Илҳом ҳам бемаҳал келган уйқудек бир нарса бўлар экан. Учовлашиб супада чой ичаяпмизу, хаёл мени ёқларга олиб қочади, хаёлимда энтикаман. Ҳа, мен излаган нарсамни топган эдим, қаҳрамонимнинг юзу-кўзларида бахту шодликни кўриб турибман, кечаги ўйчанлик, ғамгинликдан асар ҳам қолмаган. Қувончдан юзлари шундоққина кулиб турибди. Улар мен келгунча бир-бирларига изҳори дил қилиб олишганга ўхшайди. Бу хумор кўзларнинг мамнун боқишидан сезиб турибман.

Чизадиган расм ҳам кўз ўнгимга келди қолди. Эрталаб. Пахтазор чеккасидаги катта супа устига чинор шохлари қуйилиб тушган. Туни билан ишлаб чарчаган сувчи йигитга суюкли ёри нонушта келтирган. Ўртадаги дастурхонда нон, узум. Катта қумғон қизнинг ёнида, йигитнинг қўлида пиёла. Ўнг томонида кетмон, тош фонус. Орқа томонидан қуёш нур тўкиб турибди. Қиз йигитдан кўзларини узолмайди...

Шошилиб ўрнимдан турдим.

— Ҳа, рассом ака, оёғингизни чигиртка чақдими? — кулиб сўради Усмонжон.

— Зарур ишим бор эди.

Шийпон томон ошиқиб кетяпману «худди шу ҳолда, шу ҳолда...» дея тинмай такрорлайман. Аммо бу икки қалбнинг бебаҳо гўзаллигини, тонг ҳавосидек бегубор муҳаббатини бера олармиканман, ранг ожизлик қилмасмикан!

— Йўқ, чизаман, албатта чизаман...

Худойберди ТУХТАБОЕВ.

САЛОМАТЛИК ЙЎЛИДА

— Саломатмисиз?

— Раҳмат, ўзингиздан сўрасак?!

Бир-биримиз билан учрашиб қолсак одатда шундай ҳол-аҳвол сўрашамиз. Бу бежиз эмас. Тани соғлиқ — туман бойлик, дейди халқимиз. Шунинг учун ҳам Хоразмда озодалик ва саломатлик ойлиги ҳамманинг актив иштирокида, соғлиқни биргалашиб муҳофаза қилиш шиори остида ўтяпти.

Шаҳарлар, район марказлари ва қишлоқларда санитария ҳолатини янада яхшилаш, саноат корхоналари цехларида, қурилиш майдончаларида, савдо ва умумий овқатланиш тармоқларида озодаликка, ишлаб чиқариш ва турмуш гигиенасига риоя қилиш соҳасида анча ишлар амалга оширилмоқда.

Ўтган якшанба Урганч ва Хива шаҳарларида тозалик куни деб эълон қилинди. Ҳар бир уй-жой, ҳовли, кўча ва тротуарлар тозаланди. Айниқса умумий овқатланиш тармоқлари, бозорлар, ларёклар, кўркам ва озода.

Қишлоқ аҳолиси ўртасида санитария ишлари олиб бориш учун махсус санитария агитбригадалари ташкил этилди ва улар машиналар билан таъминланди. Агитбригада аъзолари қишлоқ аҳолиси орасида медицина темаларида лекциялар, суҳбатлар ўтказишяпти. Кинофильмлар кўрсатишяпти. Шунингдек юқумли ошқозон ичак-касалликларига қарши курашишга бағишланган варақалар чиқарилди ва тарқатилди.

Шу факт характерлики, озодалик ва саломатлик ойлигида соғлиқни сақлаш муассасалари қурилишини тезлатиш ҳамда ободончилик тадбирларини ўтказишга ҳам катта эътибор берилмоқда. Урганч шаҳрида канализация қурилиши, кўчаларга асфальт ётқизиш қизғин давом этяпти.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Тошкентдаги 2- тикув фабрикасига қарашли 2- цех коллективида Тошбуви Исҳоқованинг обрў-эътибори ортиб бормоқда. У ишлаб чиқариш топшириқларини муваффақиятли бажариш, маҳсулотларни сифатли тайёрлаш билан коллектив мусобақасининг олдинги сафида боряпти. Суратда: чечан тикувчи Тошбуви Исҳоқова.

А. Тўраев фотоси.

Маиший темада

ҚИШ ДАСТУРХОНИГА

Ёзнинг ноз-неъматлари билан қиш дастурхонини безаш учун республикамизда бир неча консерва заводлари ишлаб турибди. Шу билан бирга кўпгина газетхонлар редакцияга хат йўллаб сабзавот ва ҳўл мевалардан уйда қандай қилиб консерва, компот тайёрлаш лозимлигини сўрамоқдалар. Қуйида шу хатларга жавоб берамиз.

КОМПОТ ВА КОНСЕРВА

1. Шиша банкалар 30 минут сода эритмаси солинган иссиқ сувга қўйилади. (Бир литр сувга бир чой қошиқ сода солинади). Кейин улар қайноқ сув билан чайилади. Сўнгра тайёрланган ҳўл мевалар банкаларга жойлаштирилади, устидан қайноқ шарбат қуйилади. Шундан сўнг банкаларнинг қопқоғи омонат ёпилиб, тезликда 50-60 даражадаги қайноқ сувга солиниб, у 100 даражагача қайнатилади. Бу — стерилизация дейилади. Қанча вақт қайнатилиши мева жойлаштирилган идишнинг ҳажми ва меваларнинг турларига қараб белгиланади. Қайнатиб бўлингач, банка устига ёпилган қопқоқ маҳкам, ҳаво кирмайдиган қилиб бекитилади ва банкалар совугунча тўнтариб қўйилади.

Шуни эсда тутиш керакки, қайнатиш вақтида кастрюлька ичига шиша банка тагидан ёғоч панжара қўйиш зарур. Шунингдек, кастрюльнадаги сув шиша банка оғзидан 2-3 сантиметр паст бўлиши, кастрюльканинг қопқоғи ёпиб қўйилиши ҳамда сув қаттиқ қайнаб кетмаслиги керак.

ШАРБАТ

Аввал керакли миқдордаги шакар сувда яхшилаб эритилади, сўнг бир қайнатиб олинади. Кейин олов ўчирилиб, шарбат устидаги кўпиклар олиб ташланади, оқ сурп ёки 2-3 қават докадан ўтказиб, тиндирилади.

Шарбат тайёрлашда қуйидаги жадвалдан фойдаланиш мумкин

Керакли сиропнинг проценти	1000грамм сироп учун	
	сув (грамм ҳисобида):	шакар (грамм ҳисобида).
30	700	300
35	650	350
40	600	400
45	550	450
50	500	500

ОЛМА КОМПОТИ

1 литрли ўнта банкада олма компоти тайёрлаш учун 7 килограмм олма, 1,4 килограмм шакар ишлатилади. Аввал олма яхшилаб совуқ сувда ювилади, агар у йирик бўлса, иккига бўлиб, ичидаги уруғлари олиб ташланади.

Тозаланган олмаларни тўр халтага жойлаб 85-90 градус иссиқликдаги сувга 5-8 минут солиб қўйилади. Буни бланшировка дейилади. Қайноқ сувдан олиб, тоза совуқ сувда совутилади. Сўнгра олма юқорида айтилган тарзда тайёрланган шиша банкаларга жойлаштирилади, устидан 35 процентли қайноқ шарбат қуйилади ва қопқоқлар билан усти бекитилади. Тезда, юқорида айтганимиздек, қайнатилади.

Кастрюлькада сув қайнаб чиққандан сўнг 1 литрли банка 30-35 минут, 2 литрли баллон 40 минут ва 3 литрли баллон 50 минут туриши керак.

НОК КОМПОТИ

Нок компоти ҳам олма компоти сингари тайёрланади. Нок компоти учун 35 процентли шарбат тайёрланиб, унга (1 литр шарбатга 3-3,5 грамм) лимон кислотаси қўшилади.

БЕҲИ КОМПОТИ

Беҳи тозалаб ювилади. Агарда у йирик бўлса, тўртга, майда бўлса иккига бўлинади. Ичидаги уруғи ва уруғ жойлашган қаттиқ жойлари кесиб ташланади. Сўнг қайноқ сувда 5-8 минут бланшировка қилинади. Беҳи банкаларга жойлаштирилгандан сўнг, устидан 40 процентли шарбат қуйиб қайнатилади, 1 литрли шиша банка 30-35 минут, 2 литрли баллон 40-45 минут. 3 литрли баллон эса 50-60 минут қайнатилади.

ШАФТОЛИ КОМПОТИ

Шафтоли компоти тайёрлаш учун унинг думбулидан танлаб олиш керак. Шафтолини иккига бўлиб, данаги олиб ташланади ва пўстини тозалаб, 5-6 минут қайноқ сувда бланшировка қилиб, совуқ сувда совутилади. Кейин уларни банкаларга жойлаб, қайноқ шарбат қуйилади. Сўнг қопқоқлар бекитилиб, стерилизация қилинади. Ярим литрли банка 15-20, 1 литрлиги 20-25 минут, 2 литрли баллон эса 30-35 ва 3 литрли баллон 40-45 минут стерилизация қилинади.

УЗУМ КОМПОТИ

Узумни дона-дона ёки кичкина шингилларга бўлиб тозалаб, сувда яхшилаб ювилади. Сўнгра банкаларга зич қилиб жойлаштирилади. Устига 30 процентли илиқ шарбат қуйилади. Чунки юқори температурадаги шарбат қуйилса узум доналари ёрилиб кетиши мумкин. Шунингдек, кастрюлькадаги сувнинг иссиқлиги 40 градус атрофида бўлиши керак. Қайнаётган сувда 1 литрли банка 18-25 минут, 2 литрли баллон 30-35 минут, 3 литрли баллон 40-45 минут туради.

ПОМИДОР КОНСЕРВАСИ

Помидор консервасини тайёрлашда бодринг консервасини тайёрлаш учун керак бўлган ҳамма нарсаларни ҳозирлаш керак. Помидорнинг янги узилган нимрангини ёки қизарган бўлса, қаттиғини танлаб олиш лозим. У тозалаб ювилади. Худди бодринг консервасини тайёрлашдаги сингари кўк ва дориворларни банкаларга солиб, кейин помидорлар жойлаштирилади, устига қайноқ туз ва уксус эритмаси қуйилади. Банканинг устига қопқоқлари омонат ёпилиб, стерилизация қилинади. Стерилизация қилишда 100 даража иссиқ сувда 1 литрли банка 30 минут, 2 литрли баллон 35-40 минут, 3 литрли баллон 45 минут туради.

Ж. МУҲИДДИНОВ,
Тошкент консерва заводининг инженер-химиги.

Хатларни ўқиб...

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

Редакция кеча республикамизнинг область, шаҳар ва районларидан турли темаларда 78 хат, 4 шикоят, 6 фотосурат олди. Шикоят хатлар тегишли ташкилотларга юборилди. Қолган материаллар бўлимларга чиқарилди. Қуйида кечаги почта материалларидан айримларини ўқийсиз:

МЕҲНАТКАШЛАР МАМНУН

Ўзбекистон районидаги «Ғаниобод» совхозида маданий-маиший хизмат кўрсатиш комбинати ишга туширилди. Комбинатда тикувчилик, сартарошхона, велосипед, пойафзал кийимларини ремонт қилиш цехлари меҳнаткашларга намунали хизмат кўрсатмоқда.

А. Тошпўлатов.

РАДИОМАСТЕРЛАР КУРСИ

Термиз шаҳар ДОСААФ жамиятининг ташаббуси билан радиомастерлар тайёрлайдиган етти ойлик курс очилди.

Қ. Абдужалилов.

«БАҲОР» КИНОТЕАТРИ

Яккабоғ райони маркази тобора обод бўлмоқда. Янги уй-жой бинолари, мактаб, магазинлар, ошхоналар район маркази ҳуснига-ҳусн қўшмоқда. Куни-кеча кенг экранли янги кинотеатр қурилиб фойдаланишга топширилди. Бу кинотеатрга «Баҳор» номи берилди.

Х. Кўчонов.

ПНЕВМА-АВТОМАТ

АНДИЖОН РАЙОНИГА ҚАРАШЛИ ЖАЛАБЕК ҚИШЛОҒИ МАРКАЗИДА ЯНГИ АЛОҚА БЎЛИМИ ҚУРИЛДИ. БУ ЕРДА КОНВЕРТ СОТАДИГАН ПНЕВМА-АВТОМАТ ИШГА ТУШИРИЛДИ.

ПУНКТ ТАЙЁР

Сирдарё районидаги «Бахт» пахта тозалаш заводи коллективи йиғим-терим мавсумига пухта тайёргарлик кўрди. Асфальт хирмонлар, транспортёрлар ва бошқа керакли асбоб-ускуналар сифатли ремонтдан чиқарилди.

А. Қуббонов.

МУНОСИБ ТУҲФА

Фарғона область, Киров районига қарашли Киров номли совхознинг «Комсомол» бўлимида 60 ўринли болалар боғчаси қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Б. Носиров.

Жойлардан редакциямизга хат-хабарлар йўллаган У. Муҳамедов (Тошкент шаҳри), Х. Эргашев (Жиззах райони), М. Энгибоев (Ургут), Х. Кўканов, С. Ёқубов (Яккабоғ), Қ. Назиров (Фарғона области, Киров райони), А. Абдуалимов (Гулистон), С. Худойбердиев (Учқўрғон), А. Мамажонов (Москва), М. Пирматов (Андижон), К. Маматов, Х. Парпиев, О. Абдуллаев (Н- қисм)лар қимматли мулоҳазаларни ўртага ташлаганлар.

ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЯНГИ МУЗХОНАЛАР

Ўзбекистон пойтахтида яна бир янги иншоот — шаҳарнинг Шарқи-Жанубий қисмида музхона қурила бошлади. Унда ўн минг тонна гўшт, ёғ ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари сақлаш мумкин.

«Средазгипроторг» институти лойиҳалаштирган янги музхонанинг кўпгина ўзига хос хусусиятлари бор. У Ўрта Осиёда энг йирик музхона бўлади. Унга ортиқча хизматчи ходимларнинг кераги йўқ, чунки асосий юк ортиш-тушириш ишлари автоматлаштирилади. Лойиҳада муз ишлаб чиқариш технологиясининг мукаммал бўлиши кўзда тутилган. Бу технология техниканинг сўнгги ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

Темир йўл составлари музхона ичига тўппа-тўғри кириб келаверади. Гўшт поезддан олиниб, уёғига осма йўлда ташилади, яъни илгаклар билан вагондан бевосита олиниб, камераларга ўтказилади. Йўл-йўлакай, яна одам қўл урмаган ҳолда автомат тарозида тортиб кўрилади. Электр аравачалар ёғ ва бошқа моллар солинган яшикларни тепа қаватларга олиб чиқади. Белгиланган технология режимига аниқ риоя этишни автоматлар кузатиб туради. Марказий бошқариш пульти ёнида ўтирган навбатчи инженер барча йигирма бешта камерадаги аппаратлар қандай ишлаётганини била олади.

Лойиҳачилар бинокорларнинг қўйган катта талабларини ҳисобга олишди. Бино ниҳоятда мустаҳкам қилиб қурилади. Қурилишда йиғма темир бетон конструкциялардан кенг фойдаланилади.

Тез орада янги музхона ёнида унинг яна бир шериги қад кўтаради. Бу музхона улкан бўлса ҳам, лекин биринчисидан кичикроқ. У бошқача вазифани бажаради — бир йўла қирқ миллион дона тухум асраб беради. Ҳаво ёрдами билан музлатишнинг оригинал системаси тухумни айнитмасдан сақлайди, бу эса магазинларни бутун йил мобайнида тухум билан бир текис таъминлаб туришга имкон беради.

РАКЕТАЛАР ДЎЛНИ ДАФ ЭТАДИ

Ўрта Осиё гидрометеорология илмий-тадқиқот институтининг булутларга актив таъсир кўрсатувчи экспедицияси Ҳисор водийсидан Тошкентга қайтиб келди. Экспедиция раҳбарлари С. П. Чертанов билан Н. Н. Бутовлар ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни маълум қилишди:

— Бизнинг экспедициямиз ракеталар ёрдами билан дўлни даф этиш методларини синаб кўриш учун икки мавсумдан бери ана шу районга бориб келяпти. Ҳимоя қилинган территорияда икки йил мобайнида бирор марта дўл ёғмади, ваҳолонки, илгари бу территория ана шу табиий офатдан ҳамма вақт зарар кўриб келар эди. Дўл ана шу икки йил ичида қўшни, ҳимоя қилинмаган жойга анча зарар етказди.

Экспедиция дўл ёғдирадиган булутларнинг пайдо бўлишини радиолокатор ёрдами билан аниқлар эди. Шу локаторнинг ўзи дўл манбаларига химиявий моддаларни сочиб юборувчи ракеталарни учириш учун бошланғич маълумотлар бериб туради. Химиявий моддалар дўлнинг ҳосил бўлишига йўл қўймайди. Қалин булут тарқалиб, осмон ёришиб кетади.

Ракеталардан дўлга қарши фойдаланиш иқтисодий жиҳатдан фойдали эканини тажрибалар кўрсатди. Яқин келажакда дўлдан ҳимоя қилувчи махсус станциялар вужудга келади, деб умид қила бериш мумкин. Ҳозир қишлоқ хўжалиги зараркунандаларидан ўсимликларни ҳимоя қилувчи станцияларга қандай кўникиб қолган бўлсак, бундай станцияларга ҳам шундай кўникиб қоламиз.

КИНОТЕАТРЛАР ПЕШМА-ПЕШ ҚУРИЛМОҚДА

ГУЛИСТОН. Гулистон марказида қурилган янги кенг экранли кинотеатрнинг эшиклари кенг очилди. 300 томошабин сиғадиган зал кучли вентиляция системаси билан жиҳозланган. Энг янги киноаппаратлар ўрнатилган.

Шу бинони қуриб битказгач, бинокорлар яна иккита — ёзлик ва қишлик кенг экранли кинотеатрларни қуришга тушиб кетдилар.

ФАРҒОНА МАҲСУЛОТИ ХАЛҚАРО БОЗОРДА

Қўқондаги «Большевик» механика заводи нефть саноати учун чиқарилган пўлат арматуранинг катта бир туркумини Бирлашган Араб Республикасига жўнатди. Бирлашган Араб Республикаси— Фарғона областидаги корхоналарнинг маркаси қўйилган маҳсулотдан фойдаланувчи йигирма бешинчи давлатдир.

Фарғона, Қўқон, Қува пахта заводлари Польша, Германия Демократик Республикаси, Ҳиндистон, Куба ва бошқа чет мамлакатларга ой сайин неча юзлаб тонна юқори сифатли тола жўнатмоқдалар. Қувасой цемент комбинатининг маҳсулоти Афғонистонга юборилмоқда. Қўқон электр машинасозлари Румыния, Англия, Германия Федератив республикасининг қувурларни совуқ пайвандловчи агрегатлар ясаб бериш ҳақидаги буюртмаларини адо этмоқдалар.

Бу йил Фарғона корхоналарининг бир қанча буюмлари халқаро виставка ва ярмаркаларда кўрсатилиб, чет эллик мутахассисларнинг юксак баҳосига сазовор бўлди.

Калинин районидаги «Москва» колхозининг Маҳмуджон Рихсиев бошлиқ бригадаси соҳибкорлари узумдан мўл ҳосил етиштирдилар. Улар ҳар гектар ердан бу йил ўтган йилдагига нисбатан уч баравар кўп ҳосил олишни мўлжалламоқдалар. Суратда: колхоз қишлоғидаги мактабнинг юқори синф ўқувчилари Мавжуда Валиева ва Матлуба Рихсиевалар боғбонларга узум узишда ёрдамлашмоқдалар. Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

Планетамизда

ЧИНГИЗ АЙТМАТОВНИНГ ВЬЕТНАМЛИК СОЛДАТГА ЖАВОБИ

Вьетнамлик солдат Нган Ханинг машҳур қирғиз ёзувчиси Чингиз Айтматовга юборган мактуби «Советская Киргизия» газетасида босилиб чиқди. Халқ армиясининг жангчиси Америка империалистлари устидан ғалаба қозонилишига ишончи комил эканлигини билдириб, Ч. Айтматовнинг асарлари революцияга яхшироқ хизмат қилишда кўмакдош бўлаётганини, ёшларга халққа садоқатли бўлиш руҳида таълим ва тарбия бераётганлигини маълум қилади.

Ленин мукофоти лауреати Ч. Айтматов 24 августда Нган Ханинг мактубига жавоб қайтарди.

Америкалик лашкарлардан биронтаси сизнинг мактубингизни ўқиб чиқса, менинг айни муддаомдаги иш бўлур эди, дейди ёзувчи. Шу мактубни ўқигач, у ўзининг Вьетнамдаги аянчли вазифаси нақадар бефойда эканлигини тушуниб олган бўлур эди. Муқаррар суратда мағлубиятга маҳкум этилганлигини тушуниб олган бўлур эди. Сиз сингари революцияни, Ватанини, бурчини, Ер юзида нима учун яшаётганини ўйлайдиган ва андиша қиладиган солдатларни, мардлиги ва матонати билан бутун дунёни қойил қолдираётган Вьетнам халқи сингари халқни ҳеч ким ва ҳеч қачон енга олмайди.

Мен сиз билан бениҳоя фахрланиб кетдим, деб давом этади Ч. Айтматов, сиз революцион армиянинг чинакам солдатисиз сиз мени сезгир, ақлли китобхон сифатида ҳам мафтун этдингиз. Яшириб нима қилдим, менинг адабиёт майдонидаги камтарин бир меҳнатим вьетнамлик китобхонлар орасида манзур бўлган экан, менинг китобим маълум даражада сизларга кўмаклашаётган экан, бу билан ғоят фахрланаман.

Сизларнинг ғалаба қозонишингизга ишончимиз комил! Бутун фикри зикримиз сизларда, сизларга ҳамиша ҳамдаммиз! (ТАСС).

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ГДРНИНГ ЭКСПОРТИ

Германия Демократик Республикаси машиналарни экспорт қилиш жиҳатидан жаҳонда тўртинчи ўринни эгаллайди. Металлургия, цемент ва қанд заводлари, полиграфия корхоналари, тепловой электр станциялар учун комплекс ускуналар, пластмасса ҳамда синтетик тола ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш учун мўлжалланган машина-ускуналар, ҳавони кондициялаш установкалари ва системалари турли мамлакатларга юборилиб турибди.

Германия Демократик Республикаси 1954 йилдан 1965 йилгача 29 давлатга 1100 дан кўпроқ корхона ва установка комплектлари экспорт қилди.

Республика машинасозлари ўз маҳсулотлари ҳозирги замон халқаро стандартлари талабига жавоб бериши учун кўп меҳнат сарф қилмоқдалар. Фан ва техниканинг энг янги ютуқларини ҳисобга олган ҳолда машина, станок ва комплект установкаларнинг янги типлари ишлаб чиқилмоқда.

МОНГОЛИЯ ДАЛАЛАРИДА

Монголиядаги бир қанча йирик ғаллакор хўжаликларнинг далаларида ғалла ўрим-йиғими бошланди. Бу йил бутун республика бўйича 24 миллион пуд дон йиғиштириб олиш кўзда тутилади. Бу доннинг 18,9 миллион пуди давлат хўжаликлари зиммасига тушади. Давлат хўжаликларининг далаларида ўз монгол дўстлари билан ёнма-ён туриб совет механизаторларидан катта бир группаси ишламоқда.

ПХЕНЬЯНДА СОВЕТ ВИСТАВКАСИ

Пхеньянда совет тасвирий санъати виставкаси намойиш қилинмоқда. Виставка Корея Япониянинг зулмидан озод қилинган куннинг 20 йиллиги муносабати билан ва 1965 йилда СССР билан Корея Халқ Демократик Республикаси ўртасида маданий ҳамкорлик қилиш планига мувофиқ, Корея Халқ Демократик Республикасининг маданият министрлиги, чет эллар билан маданий алоқа давлат комитети ва Корея—Совет дўстлиги жамиятининг марказий правленияси томонидан ташкил қилинган. (ТАСС).

ЖАНУБИЙ КОРЕЯ ҒАЛАЁН ИЧИДА

НЬЮ-ЙОРК, 23 август. (ТАСС). Жанубий Кореяда Япония билан муносабатларни нормаллаштириш тўғрисида деб ном қўйилган шартномага қарши кучли норозилик намойишлари давом этмоқда. Жанубий Корея миллат мажлиси шу шартномани яқиндагина ратификация қилган эди. Сеул ва бошқа шаҳарларнинг 10.000 дан кўпроқ студенти бугун кўчаларга чиқиб, шартноманинг бекор қилинишини талаб этди. Намойишчилар устига юборилган полиция таёқларни ва кўздан ёш оқизувчи газни ишга солди, деб хабар беради ЮПИ агентлигининг мухбири Сеулдан.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ХАНОЙ, 23 август. (ТАСС). Жанубий Вьетнам озодлик армиясининг жангчилари қўғирчоқ ҳукумат қўшинларига тобора янги-янги зарбалар беришни давом эттирмоқдалар. Вьетнам информация агентлигининг хабар беришича, шу ойнинг дастлабки ўн куни ичида ватанпарвар кучлар биргина Бен-Че вилоятида Сайгон қўшинларининг 367 солдатини сафдан чиқарганлар. Бундан ташқари кўп миқдорда ҳар хил қурол-яроғлар ўлжа олинган.

НЕГР АҲОЛИСИНИ ТАЪҚИБ ЭТИШ ТЎХТАТИЛСИН

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ БИРДАМЛИГИ СОВЕТ КОМИТЕТИНИНГ БАЁНОТИ

Совет кишилари Американинг Лос-Анжелос шаҳрида бўлиб ўтган қонли воқеалар ҳақидаги хабарларни эшитиб, дарғазаб бўлдилар.

Лос-Анжелосда негрларнинг, шу жумладан болалар, хотин-қизлар ва кексаларнинг кўплаб қамоққа олинаётганлиги ва ўлдирилаётганлиги Америка империализмининг жиноятларини яққол кўрсатувчи манфур саҳифаларнинг яна биридир.

Фашистлар авж олдирган мудҳиш террор кунларини эсга тушираётган Америка ирқчиларининг жиноятлари Америка миллати учун, АҚШдаги ҳукмрон доиралар учун, машъум «эркин дунё» учун шармандагарчиликдан бошқа бир нарса эмас. Лос-Анжелосдаги воқеалар ўз мамлакатидагина эмас, балки жафокаш Вьетнам тупроғида ва жаҳоннинг бошқа районларида ҳам қон тўкиб, ўз номини булғаган Америка «демократияси» тўғрисидаги афсоналарни тамомила фош қилиб ташлайди.

Америка ирқчиларининг бебошлиги Америкадаги миллионларча негрларга қарши, мамлакатдаги барча прогрессив кучларга қарши ва бутун инсониятга қарши қилинган жиноятдир. Империализмнинг шармандали мустамлакачилик системасини ва бу система вужудга келтирган ирқчиликни дарҳол ва узил-кесил тугатиш йўлидаги оммавий ҳаракат кенгайиб бораётган ҳозирги пайтда ирқчиликнинг ана шу ваҳшиёна кўринишлари жуда ҳам мудҳиш бўлиб, уларга асло тоқат қилиб бўлмайди.

Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитети цивилизацияли давлатда киши ҳуқуқлари декларациясининг, ҳаётдаги элементар нормаларнинг шу тариқа ҳаддан ташқари бузилишига қарши кўп миллионли Совет жамоатчилиги номидан қатъий норозилик билдиради ва негр аҳолисидан қонли ўч олиш ва негр аҳолисини таъқиб этиш тўхтатилсин, деб талаб қилади.

КРАСНИЦКИЙНИНГ ОМАДИ ВА... УРОЛМАГАН ТЎПИ

АФИНА, 24 август. (ТАСС). Афинанинг энг йирик «Караискаки» стадионида «Пахтакор» футболчилари маҳаллий «Панзониос» командаси билан учрашдилар. Ўйин 1:0 ҳисобида пахтакорчилар фойдасига ҳал бўлди. Ўн минг томошабин қатнашган ва прожекторлар ёруғида ўтган бу ўйинда меҳмонларнинг устунлиги аниқ кўриниб турди. Улар техникада ва тезлик жиҳатидан ўз рақибларидан устун эди. Грек газеталарининг ёзишича, бу ўйиннинг натижаси кучларнинг нисбатини сира акс эттирмайди. «Пахтакор»нинг ҳужумчилари рақиблар дарвозасига тўп киритиш учун кўпгина қулай имкониятлардан фойдаланмадилар. Ўйиннинг 32-минутида Г. Красницкий киритган ягона тўп учрашув тақдирини ҳал қилди. Кези келганда шуни айтиш керакки, Красницкий ўн бир метрли штраф тўпини кирита олмади. Греция футбол мутахассисларининг айтишларича, учрашувда пахтакорчилардан дарвозабон Пшеничников ва марказий ҳимоячи Штерн энг яхши ўйинчилар бўлган.

«Пахтакор» Грецияда яна иккита учрашув ўтказади. Булар Салоники ва Афинада ўтади.

«Жеминай-5»нинг маневри

НЬЮ-ЙОРК, 24 август. «Жеминай-5» космик кемаси фараз қилинган «Агена» ракетасига яқинлашиш маневрини муваффақиятли ўтказди, деб хабар беради АП агентлиги. Кема ана шу маневр учун 2 соат 15 минут вақт сарф қилди ва 64.373 километр йўл босиб, тахмин қилинган мўлжалга 27 километр яқинлашиб келди. (ТАСС).

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

● Улан-Баторда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида аъзо бўлган мамлакатлар геологларининг илмий-техника конференцияси очилди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида аъзо бўлган мамлакатларда қалай, вольфрам ва молибден геология-қидириш ва разведка ишларини янада ривожлантириш тўғрисида тавсиялар тайёрлаш мақсадида семинарда ана шу металлар соҳасидаги геология разведка ишларининг самарасини ошириш ва геология масалалари қараб чиқилади.

● Франциянинг Сулон ҳарбий денгиз базаси районида, шунингдек Корсика оролида август ойининг охирларида француз армияси ва бундесвер диверсион водолаз бўлинмаларининг биргаликда машқлари ўтказилади.

● Ҳозирги вақтда Тибетда 1.321.500, яъни 1960 йилдагига нисбатан 124.500 дан кўпроқ тибетлик бор. Шу йиллар ичида ҳар йили ўрта ҳисобда бир минг кишига йигирма киши ортган.

● Японияда юқумли энцефалит касаллиги авж олиб кетганлиги муносабати билан Япония пойтахти Токиога туташган Канто текислиги «хатарли зона» деб эълон қилинди. Шу йилнинг ўтган 7 ой мобайнида 604 киши касал бўлганлиги қайд қилинди. (ТАСС).

КУРАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 23 август. (ТАСС). Негрларнинг граждан ҳуқуқлари учун курашувчилардан бир мингга яқин кишининг кеча Спрингфилдда (Массачусето штати) полиция ўтган ҳафтада шаҳарнинг негр аҳолисини ваҳшийларча жазолаганлигига қарши норозилик намойиши бўлиб ўтди. Миллий гвардиянинг «тартибни сақлаб туриш учун» штат губернатори томонидан шаҳарга юборилган бир мингдан ортиқ солдати намойишчилар йўлида саф тортиб турди.

Намойиш қатнашчилари «Мэр ва полиция бошлиғи йўқолсин!» деган сўзларни баланд овоз билан такрорлаб, Спрингфилд кўчаларидан ўтдилар. Спрингфилддаги маҳаллий негр ташкилотларининг раҳбарлари негрларга қарши кўрилган полиция жазолари учун айбни Райан шаҳрининг мэри ва Лайонс шаҳри полиция бошлиғига қўймоқдалар. Намойишдан кейин шаҳарнинг полиция барьерлари билан қуршаб олинган марказий районида норозилик митинги бўлиб ўтди.

Митинг вақтида майдон яқинидаги кўчаларда полициячилар ва миллий гвардиянинг милтиқлар, таёқлар ва кўздан ёш оқизувчи газ тўлдирилган гранаталар билан қуролланган солдатлари шай бўлиб турган эди.

● ● ● ● ● ● ●

Гвинея Республикаси. Фута-Жалон ясси тоғлигидаги Дитин посёлкасида Совет Иттифоқининг ёрдами билан мамлакатда биринчи давлат экспериментал чорвачилик фермаси ташкил этилди. Хўжаликнинг ўз олдига қўйган асосий мақсади маҳаллий зот молларнинг наслини яхшилаш ва чорва молларини илмий асосда парвариш қилишда деҳқонларга ёрдамлашишдан иборат. Бу ерга Совет Иттифоқидан қишлоқ хўжалик машиналари ва қорамолларнинг биринчи группаси келтирилди. СССРдан келтирилган сигирлар ҳозирнинг ўзидаёқ маҳаллий иқлимга кўникиб қолди ва кўп сут бермоқда.

О. Князев фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ТИББИЁТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

● Франкфуркда чиқадиган «Абендпост» газетасининг ёзишича, шаҳарда ҳозир талидомид дориси сотилмаяпти. Ҳадасса университетининг дермотологи доктор Жекаб Шескин бу препарат билан 26 та маховни даволаган. Исроил ҳукумати бу дорини ишлаб чиқаришни фақат «Таро» фирмасига рухсат берган. Талидомид дориси Германия Федератив Республикасида контерган номи билан юритилади. У 1957 йилдан 1961 йилнинг ноябрь ойигача сотилди. Контерган хотинларнинг чала, майиб бола туғишларига сабаб бўлгани учун уни дорихоналарда сотиш ман этилди.

● Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири Атлантий (АҚШ)да тери ёпиштиришнинг янги усули топилганлигини хабар қилади. Табиблар бу усулда кишининг танидаги катта жароҳатларни ҳам даволайдилар. Киши танидаги соғлом тери бир неча ердан кесилиб, у маълум бир муддатда танда ёпишиб туради. Сўнг тортиб чўзилади. Юздан ортиқ бемор ана шу усулда даволанди.

● Америкалик врачлар болаларда телевизион эшиттиришлар натижасида маълум бир касаллик пайдо бўлишини аниқладилар. Бу касал билан оғриган боланинг иштаҳаси бўлмайди, боши оғрийди, яхши ухлаёлмайди, ориқланиб, ҳар нарсадан қўрқадиган бўлиб қолади. Табибларнинг аниқлашича, ҳар куни телевизор олдида икки соат ўтириб томоша қилган бола ана шундай касалга мубтало бўлади.

● Бутун дунё метеорологик ташкилотининг кўп йиллик кузатишлари натижасида шу нарса аниқландики, ҳавода электр активлиги кучайган даврда ерда туғилиш ва ўлиш ҳоллари кўп бўлиб туради. Шу даврда транспорт тўқнашувлари ҳам тезлашади. Иссиқ нам ҳавода юрак касали ва қон томирлари оғрийдиган кишилар кўпроқ безовталанадилар.

«НЕДЕЛЯ» дан.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

25 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 — Тонгги концерт, 8.25 — Концерт, 9.30 — Енгил куйлар, 10.30 — Концерт, 11.10 — «Социалистик демократияни ривожлантиришнинг ёрқин намунаси» (суҳбат), 11.25 — Ўзбек халқ куйлари, 13.40 — Эстрада қўшиқлари (рус.), 16.15 — «Семурғ» балети ҳақида, 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 18.10 — Фортепьяно пьесалари (рус.), 18.30 — Шу кун қўшиқлари, 19.20 — Қозоқ куйлари, 20.00 — «КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари—ҳаётга» (рус.), 20.10 — Рус қўшиқлари, 20.45 — «Қизил тонг» фирмаси цехларида, 21.20— Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун концерт, 22.00 — Ахлоқ ва тарбия темасида, 22.15 — Рақсга таклиф, 22.40 — Қорақалпоқ шоирларининг шеърлари, 23.20 — «Олтин водий» (адабий-музикали эшиттириш).

Телевидение

25 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.25 — Бизнинг пионерия (мактаб ўқувчилари учун), 18.45 — Сув алвастиси безовта (илмий-оммабоп фильм), 19.05 — Дўстлар (кинофильм), 19.25 — Ив Монтан куйлайди.

20.40 — Эртага экранда.

Ўзбек тилида: 20.45 — Телевизион янгиликлар, 21.05 — Пишиқчилик (телеочерк), 21.25 — Симфоник куйлар, 22.05 — Лейпциг ярмаркасида тўрт кун (телефильм), 22-15 —«Шарқ юлдузи» журнали саҳифаларида.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.30 — Концерт (болалар учун), 20.05 — Тошкент янгиликлари, 20.15 — Ажойиб буюмлар заводи (телефильм).

Рус тилида: 20.30 — О. Генри. Уч мижоз (бадиий фильм), 21.10 — Тошкент янгиликлари, 21.20— Венгер халқ рақслари, 21.45 — Гўзал Галатея (телефильм).

Театр

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/VIII да Ёшликда берган кўнгил, 26/VIII да Ўғил уйлантириш, Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида — 25/VIII да Тошболта ошиқ.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 25/VIII кеч соат 9 да Концерт. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Фахриддин Умаров, Қундуз Миркаримова, Карим Алиев, Маҳмуд Муҳамедов ва солистлар қатнашади.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Ракеталар отилмасин —«МИР», НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Дорбозлар — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 3, кеч 7 ва 10-40 минутда), «МОСКВА» (эрталаб 9-45 минут ва кундуз 3 да), «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб 10 да).

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА», «ИСКРА», «ДРУЖБА» (1-залда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9 яримда).

Бир марта картошка, икки марта картошка — «ДРУЖБА» (2-залда кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

ОБУНАЧИЛАР ДИККАТИГА!

„ПРАВДА“

ГАЗЕТАСИГА ОБУНА МУДДАТИНГИЗ сентябрда тугайдиган бўлса, УНИ ҲОЗИР ДАВОМ ЭТТИРИШИНГИЗ МУМКИН

Обуна «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимларида, алоқа бўлимлари ва узелларида, шунингдек иш ва ўқиш жойидаги жамоатчи обуна тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «Союзпечать» бошқармаси.

М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ МОСКВА БАДИИЙ АКАДЕМИК ТЕАТРИ

гастролларининг

бошқа вақтга қолдирилганлиги сабабли,

ОЛИНГАН БИЛЕТЛАР

сотиб олинган жойига қайтарилиши лозим.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ДИРЕКЦИЯСИ.

Тошкент шаҳридаги

40-ПРОФЕССИОНАЛ-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1965/66 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги касблар бўйича малакали ишчилар тайёрлайди:

мебель дурадгори — ўқиш муддати 3 йил;

сантехника слесари, автокранчи — ўқиш муддати 2 йил;

бўёқчи — ўқиш муддати 1 йил.

Бўёқчилар ва дурадгорлар тайёрлайдиган 6 ойлик кечки курсга ҳам ўқувчилар қабул қилинади.

Билим юртига 8-синф ҳажмида маълумотли 15-17 ёшдаги йигитлар, курсга эса 16 ёшдан 35 ёшгача бўлган кишилар қабул қилинади.

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

Қабул қилинганлар кунига 3 марта овқат ва форма кийим билан таъминланади.

Билим юртини тамомлаганлар ёғочсозлик заводлари, мебель фабрикалари ва қурилишларда ишлайди.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: паспорт ёки туғилганлик ҳақида гувоҳнома, турар жойдан справка, маълумот ҳақида шаҳодатнома, соғлиги ҳақида справка, 4,5х6 сантиметр ҳажмида 6 та фотокарточка.

Аризалар ҳар куни эрталаб соат 9 дан кундуз 5 гача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Луначарский шоссе, 69-уй, телефон 6-09-96 (3-трамвайда Пушкин майдонигача, 1, 2, 4, 20, 41, 74-автобусда «Партия мактаби» остановкасигача борилади).

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши —33258. Қишлоқ хўжалик—27604. Адабиёт ва санъат—32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ В. 198. ИНДЕКС 64543. Р. 01087.